

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

10
19
20

Sprawozdanie 2019

Sprawozdanie 2019

Fundacja im. Stefana Batorego
Warszawa 2020

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. (48-22) 536 02 00

fax (48-22) 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

KRS 0000101194

Konto bankowe:

Bank Handlowy I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie graficzne: Hopla Studio

DTP: TYRSA Sp. z o.o.

Nakład: 50 egz.

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom z Polski i zagranicy
oraz współpracownikom i wolontariuszom – dzięki Waszej
pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

Spis treści

O Fundacji	9
Nasi darczyńcy	12
Fundacja 2019	14
Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy	17
Demokracja w Działaniu	19
Masz Głos, Masz Wybór	24
forumIdei	31
Fundusze Powierzone	49
Dla Białorusi	55
Warszawskie Biuro ECFR	56
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	59
Streszczone sprawozdanie finansowe	61

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona w 1988 roku przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80., jest niezależną organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego. Fundacja działa na rzecz budowy otwartego, demokratycznego społeczeństwa, społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, angażujących się w sprawy swojej wspólnoty lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej.

Do priorytetowych zadań Fundacji należą: poprawa jakości polskiej demokracji, wzmacnianie roli obywateli i instytucji obywatelskich w życiu publicznym, rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej.

Podstawową metodą działania Fundacji jest udzielanie dotacji organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego. Fundacja realizuje też własne projekty: organizuje akcje i kampanie społeczne, prowadzi działania eksperckie i rzecznicze, monitoruje funkcjonowanie instytucji publicznych, organizuje debaty i konferencje.

Fundacja współpracuje z instytucjami z kraju i zagranicy. Jest członkiem Forum Darczyńców w Polsce i Grupy Zagranica, a także Europejskiego Centrum Fundacji w Brukseli (European Foundation Centre) oraz Europejskiego Forum Obywatelskiego w Paryżu (European Civic Forum). Współpracuje z europejską siecią Społeczeństwa Otwartego (Open Society European Network). Uczestniczy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego działającego w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (Eastern Partnership Civil Society Forum) oraz w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Unia–Rosja (EU–Russia Forum).

W swojej działalności Fundacja kieruje się zasadami przejrzystości, otwartości i równego dostępu w procesie przyznawania dotacji. O swoich działaniach, w tym o możliwości ubiegania się o dotacje oraz decyzjach o rozdziale środków, informuje na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl. Coroczne sprawozdania z działalności Fundacji, wraz z pełną listą przyznanych dotacji, poddawane są audytowi zewnętrznemu i udostępniane publicznie.

Rada

Przewodniczący

prof. Marcin Król

historyk idei, Katedra Historii Idei
i Antropologii Kulturowej, Instytut
Stosowanych Nauk Społecznych,
Wydział Stosowanych Nauk Społecznych
i Resocjalizacji UW

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

ekonomista, przewodniczący Rady Partnerów
EY Polska

Agnieszka Holland

reżyserka, prezydent Polskiej Akademii
Filmowej

Helena Łuczwo

redaktorka, współzałożycielka wydawnictwa
Agora S.A.

dr hab. Marcin Matczak (od czerwca)

prawnik, Katedra Filozofii Prawa i Nauki
o Państwie, Wydział Prawa i Administracji UW,
partner w Kancelarii Domański Zakrzewski
Palinka

dr Andrzej Olechowski

ekonomista, wiceprzewodniczący Rady
Nadzorczej Banku Handlowego

prof. Andrzej Rapaczyński (do czerwca)

prawnik, Szkoła Prawa Uniwersytetu Columbia

prof. Andrzej Rychard (od czerwca)

socjolog, Dyrektor Instytutu Filozofii
i Socjologii PAN

Olga Tokarczuk (od czerwca)

pisarka, laureatka literackiej nagrody Nobla
w 2018

Henryk Woźniakowski

wydawca, prezes Społecznego Instytutu
Wydawniczego Znak

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog

Członkowie

Edwin Bendyk

dziennikarz, publicysta tygodnika „Polityka”,
kierownik Ośrodka Badań nad Przyszłością
Collegium Civitas

dr Mikołaj Cześniak

socjolog, politolog, dyrektor Instytutu Nauk
Społecznych SWPS

dr Anna Materska-Sosnowska

politolożka, adiunkt, Katedra Systemów
Politycznych, Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych UW

Zespół

Dyrektorka

Ewa Kulik-Bielińska

Sekretariat

Magdalena Brzozowska

Anna Jakubik

Informacja i promocja

Katarzyna Groblewska

Wojciech Chaber (do stycznia)

Magdalena Wiejak (od marca)

Programy:

Aktywni Obywatele

Anna Fedas (od grudnia)

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Aleksandra Muzińska (od kwietnia)

Joanna Pietruszka (od listopada)

Sylwia Sobiepan, dyrektorka

Karolina Walkiewicz (od listopada)

Demokracja w Działaniu

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Anna Rozicka, dyrektorka (do kwietnia)

Sylwia Sobiepan (do kwietnia)

Fundusze Powierzone

Agnieszka Zowczak

Fundraising

Agnieszka Zowczak

Aleksandra Miastowska, konsultantka

(od września)

Andrzej Pietrucha, konsultant (do sierpnia)

Dla Białorusi

Agnieszka Komorowska (od października)

Dominika Kupniewska (urlop macierzyński

od października)

Zofia Lutkiewicz

forumIdei

Szymon Ananicz (od września)

Jan Jakub Chromiec (do marca)

Marta Jaroszewicz (od lutego)

Grażyna Kopińska

Piotr Kosiewski, z-ca dyrektora

Grzegorz Makowski

Paweł Marczewski

Antonina Michałowska (urlop macierzyński

do października)

Krzysztof Mrozek (do listopada)

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, dyrektorka

Karolina Szymańska

Jan Swianiewicz

Marcin Waszak

Antoni Wierzejski (od maja)

Joanna Załuska

Masz Głos, Masz Wybór

Dariusz Kraszewski, współpraca (do czerwca)

Michał Kulka-Kowalczyk (do lipca)

Marzena Płudowska (do czerwca)

Hanna Szubert-Bień (do listopada)

Anna Wawrzyniak (od listopada)

Alicja Zaczek-Żmijewska (od lipca)

Joanna Załuska, dyrektorka

Ewa Zielińska, współpraca (do czerwca)

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Ewa Woydyło-Osiatyńska, dyrektorka

Małgorzata Prejzner

Warszawskie Biuro ECFR

Piotr Buras, dyrektor

Ignacy Klimont, stażysta (od października)

Andrzej Mendel-Nykorowicz

Aleksandra Skupińska, stażystka (od lutego
do października)

Księgowość i finanse

Alina Muzińska, dyrektorka

Ilona Dmowska-Wołoszyn

Elżbieta Muras

Administracja

Grażyna Fiszer-Rutkowska, dyrektorka

Karolina Płatek

Andrzej Wydrych

Michał Ostrowski, administrator sieci

Nasi darczyńcy

Działania w roku 2019 prowadziliśmy dzięki darowiznom instytucji, firm i osób prywatnych z Polski i z zagranicy, a także z wpłat 1% podatku dochodowego.

Na działania programowe otrzymaliśmy dotacje i darowizny z: **Fundacji Społeczeństwa Otwartego, Komisji Europejskiej** (za pośrednictwem **Transparency International**), **Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, Fundacji im. Konrada Adenauera i Polskiej Rady Biznesu i Orange Polska S.A.**

Działalność Warszawskiego Biura Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR) współfinansowała centrala **ECFR** w Londynie.

Od osób indywidualnych w postaci darowizn, zapisów spadkowych i wpłat 1% otrzymaliśmy blisko 2 mln zł, z czego rekordowa kwota – ponad 1,5 mln złotych – pochodziła z wpłat 1% podatku. Środki te przeznaczaliśmy na dotacje dla organizacji społecznych, które zajmują się ochroną praw człowieka i równego traktowania, przeciwstawiają się wszelkim formom dyskryminacji i wykluczenia, stoją na straży przestrzegania zasad demokratycznego państwa prawa, kontrolują funkcjonowanie instytucji publicznych, działają na rzecz ochrony środowiska i ochrony praw zwierząt, a także – zgodnie ze wskazaniem darczyńców – na administrowane przez nas fundusze powierzone: im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka, im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”, im. Janiny i Tomasza Maczugów oraz im. Małgorzaty Szejnert, im. Beaty Pawlak. Na wsparcie Funduszu „Rozwiń Skrzydła” im. Janiny i Jana Putków darowiznę przekazała firma **Finput Sp. z o.o.**

Wszystkim naszym darczyńcom serdecznie dziękujemy! Dzięki Wam możemy pomagać innym!

Dziękujemy firmom i instytucjom, które przekazały nam pomoc rzeczową i niematerialną, w tym **firmie Google** za roczny bezpłatny pakiet reklamowy AdWords. Dziękujemy **Grupie Radiowej AGORY Sp. z o.o.** za promocję naszych działań, **Grupie TVN**, sieci kin **Helios**, sieci kin **Cinema City, AMS S.A., Polskiemu Radiu Lublin, Urzędowi Miasta Stołecznego Warszawa, Urzędowi Miasta Rzeszowa, Ströer Media, Clear Channel** za bezpłatną emisję spotów kampanii społecznych. Dziękujemy wydawcom **Onet.pl, Wirtualna Polska, Polska Press, Społeczności.pl, naTemat.pl, Ngo.pl** oraz **Związkowi Miast Polskich, Związkowi Gmin Wiejskich RP, Związkowi Polskich Powiatów** za publikację materiałów z kampanii społecznych. Dziękujemy **Społecznemu Instytutowi Wydawniczemu „Znak”** za przekazanie darowizny rzeczowej, a **Bonnier Business (Polska) Sp. z o.o.** za bezpłatną usługę.

Serdecznie dziękujemy naszym wolontariuszom, ekspertom i konsultantom, którzy służyli nam *pro bono* fachową radą i pomocą: **Grzegorzowi Markowskiemu** za przygotowanie strategii kampanii profrekwencyjnych, a **Pawłowi Tyszkiewiczowi** za konsultację przy ich planowaniu; **Zofii Sanejko** za organizowanie nieodpłatnych emisji spotów kampanii w mediach, **Piotrowi Jakubowskiemu, Mariuszowi Rzanny i Maciejowi Karwowskiemu** za realizację badań społecznych; **Szymonowi Milczanowskiemu**

i **Hannie Waśko** za wsparcie w działaniach public relations, a **Monice Podsiadło** i **Agnieszce Mroczek** za przeprowadzenie szkolenia z kontaktów z mediami. Za współpracę przy realizacji kampanii i udział w spotach dziękujemy **Andrzejowi Sewerynowi, Grzegorzowi Kasdepke, Michałowi Rusinkowi, Andrzejowi Saramonowiczowi, Arturowi Andrusowi, Jerzemu Radziwiłowiczowi, Dorocie Wellman, Piotrowi Machalicy, Oldze Boładź, Marii Seweryn, Mateuszowi Damięckiemu, Arturowi Barcisiowi, Agnieszce Grochowskiej, Oldze Frycz, Wojciechowi Mannowi, Marianowi Opani, Jerzemu Owsiakowi, Adamowi Wajrakowi, Krzysztofowi Zalewskiemu, Maxowi Cegielskiemu, Agnieszce Szydłowskiej, Magdalenie Grzebałkowskiej i Bartoszowi Węglarczykowi.**

Dziękujemy także **Karolowi Modzelewskiemu, Sylwii Chutnik, Małgorzacie Szejnert i Oldze Tokarczuk** za udział w kampanii zachęcającej do przekazania 1% Fundacji Batorego.

Dziękujemy naszym wolontariuszom: **Godwinowi Kporsu, Sofii Bondar, Dianie Horbatiuk, Aglayi Soroka, Anhelinie Stusiak i Jakubowi van Niekerk** za pomoc podczas konferencji *Świat pod Lupą*; **Marcie Kozak-Maśnickiej** za pomoc w przygotowaniu obywatelskiego projektu ustawy o sygnali-
stach, **Annie Szymczuk** za pomoc w aktualizacji bazy w programie forumIdei.

Dziękujemy **Markowi Iwasieczko, Tomaszowi Drewnikowi, Marcie Kindler, Pawłowi Kowalowi, Agnieszce Leguckiej, Stanisławowi Stępniewi, Monice Szuleckiej, Pawłowi Treflerowi, Marii Tuckiej, Piotrowi Tymie** oraz **Stowarzyszeniu Linia 102** za pomoc w przeprowadzeniu, opracowaniu i promocji badań na granicy polsko-ukraińskiej.

Dziękujemy **Jackowi Czai, prof. Samuelowi Issacharoff, Katarzynie Kwiatkowskiej, Sławomirowi Nałęczowi, Jarosławowi Onyszcukowi i prof. Andrzejowi Rychardowi** za bezpłatne przekazanie tekstów do naszych publikacji.

Fundacja 2019

Rok 2019 był rokiem podwójnego jubileuszu: 30 lat działalności Fundacji i 30 lat demokratycznej Polski, której przemianom Fundacja towarzyszyła. Z tej okazji przygotowaliśmy cykl trzech konferencji na 30-lecie: *Rozdarty kraj. Jak zżyć Polskę* o problemach dezintegracji i integracji politycznej, społecznej, kulturowej naszego społeczeństwa, *Polska w Europie, czyli gdzie?* o polskich problemach z europejską tożsamością i polskiej polityce europejskiej oraz *Kontrowersje 30-lecia*, w której zastanawialiśmy się kto i jak przyczynił się do wielkich zmian 1989 roku, kto kogo zdradził i czy istniała modernizacyjna alternatywa demokratycznych i wolnorynkowych przemian.

Miniony rok był również rokiem wyborów europejskich i parlamentarnych. Jak zawsze w okresie wyborów prowadziliśmy **kampanie mobilizujące obywateli i obywatelki** do uczestnictwa w wyborach i oddania głosu za bliskimi im wartościami i programem. Przed wyborami do europarlamentu kampania prowadzona była pod hasłem „Lepiej wybierz!”, przed wyborami powszechnymi hasłem kampanii było „Zabierz głos, bo go stracisz”. W czasie kampanii do Parlamentu Europejskiego we współpracy z Towarzystwem Dziennikarskim prowadziliśmy również **monitoring głównego wydania programu informacyjnego Telewizji Polskiej**, sprawdzając, jak TVP wywiązuje się z obowiązku przestrzegania w swoich audycjach wymogów pluralizmu, bezstronności, wyważenia i niezależności zapisanego w art. 21.1. Ustawy o radiofonii i telewizji.

Rok 2019 był okresem intensywnej pracy i przygotowań do uruchomienia nowego programu dotacyjnego dla organizacji społecznych **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy**, którego celem jest wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, aktywności obywatelskiej oraz upodmiotowienie grup zagrożonych wykluczeniem. Program ten, o budżecie 30 milionów euro, finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG) prowadzić będziemy w latach 2019–2024 w konsorcjum z Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” i Fundacją Akademia Organizacji Obywatelskich. Prowadząc program będziemy zwracać szczególną uwagę na dotarcie z pomocą do organizacji mniej doświadczonych, spoza dużych aglomeracji i z terenów o ograniczonym dostępie do programów dotacyjnych i wsparcia infrastrukturalnego oraz organizacji, które zajmują się grupami narażonymi na dyskryminację i wykluczenie.

W związku z przygotowaniem do uruchomienia nowego programu dotacyjnego zakończyliśmy przyznawanie dotacji w ramach programu **Demokracja w Działaniu**, w którym wspieraliśmy organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem dyskryminacji lub społeczną kontrolą funkcjonowania instytucji publicznych. W minionym roku przekazaliśmy **24** dotacje przyznane w ramach otwartego konkursu, udzieliliśmy też wsparcia poza konkursem **13** organizacjom prowadzącym działania związane z priorytetowymi celami Fundacji lub służące całemu sektorowi. Łącznie przekazaliśmy dotacje na kwotę **2,8 mln zł**, z czego ponad 1 mln zł sfinansowaliśmy z wpłat 1% podatku.

Działania dotacyjne prowadziliśmy również w programie **Dla Białorusi** oferującym wsparcie niezależnym organizacjom białoruskim. W minionym roku na inicjatywy służące pobudzaniu aktywności obywatelskiej, szczególnie ludzi młodych, przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierównościami, poszerzaniu dostępu do niezależnej informacji przekazaliśmy **2 mln zł**.

W uruchomionym w marcu 2018 roku programie **forumIdei**, bazującym na dorobku i doświadczeniach eksperckich i rzeczniczych prowadzonych wcześniej programów: Odpowiedzialne Państwo, Masz Głos, Masz Wybór, Otwarta Europa i Debaty Fundacji Batorego poszukiwaliśmy odpowiedzi na współczesne wyzwania Polski w sferze społecznej i politycznej, w tym w stosunkach międzynarodowych. W 2019 roku prace **forumIdei** koncentrowały się na: obronie praworządności i przeciwdziałaniu niszczeniu instytucji demokratycznego państwa prawa, wzmacnianiu roli i kompetencji władz samorządowych, tworzeniu założeń całościowej polityki społecznej odpowiadającej na współczesne wyzwania oraz promowaniu proeuropejskiej polityki polskiej oraz partnerskich relacji z naszymi wschodnimi sąsiadami.

We współpracy z Zespołem Ekspertów Prawnych Fundacji, zrzeszającym wybitnych teoretyków i praktyków prawa analizowaliśmy konsekwencje zmian ustroju sądów dla porządku prawnego w Polsce i w Unii Europejskiej. Eksperci Zespołu przygotowali propozycje przywrócenia funkcjonowania zgodnie z prawem najważniejszych ustrojowych instytucji państwa: Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa, Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i prokuratury. Propozycje te wydane w formie pięciu ekspertyz stały się przedmiotem konferencji *Jak przywrócić państwo prawa?* Przygotowaliśmy też dwa raporty o stanie praworządności w Polsce: *W obłęzieniu – dlaczego polskie sądy są ważne dla Europy*, apelujący do Komisji Europejskiej o wszczęcie procedury przeciwnaruszeniowej w związku z nowym systemem dyscyplinarnym sędziów oraz *Pogłębiający się kryzys w Polsce. Kiedy w Europie umiera praworządność*, podsumowujący skutki łamania zasad państwa prawa i wzywający KE do wprowadzenia środka zapobiegawczego w sprawie Izby Dyscyplinarnej.

Kontynuowaliśmy prace w ramach międzynarodowego projektu „Pakty Uczciwości – mechanizm obywatelskiej kontroli na rzecz ochrony funduszy UE”, prowadzonego w 11 państwach Unii Europejskiej ze środków Komisji Europejskiej. Celem projektu jest sprawdzenie możliwości zastosowania tzw. „paktu uczciwości”, do ochrony środków UE przed nadużyciami oraz zwiększenia transparentności ich wydatkowania w ramach systemu zamówień publicznych. Projekt otrzymał nagrodę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich *Excellence in open administration* za innowacyjne podejście do współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi i prywatnymi firmami w budowaniu zaufania publicznego poprzez przeciwdziałanie korupcji [**forumIdei/Państwo prawa**].

W oparciu o prowadzone w 2018 roku seminaria z udziałem ekspertów i praktyków od samorządu terytorialnego przygotowaliśmy kompleksowe propozycje zmian służących usprawnieniu funkcjonowania władz lokalnych, wzmocnieniu i poszerzeniu kompetencji samorządu i jego demokratyzacji. Zawarliśmy je w raporcie pod redakcją dr. hab. Dawida Sześciły *Polska samorządów. Silna demokracja, skuteczne państwo* zawierającym 21 pomysłów na zwiększenie samodzielności wspólnot samorządowych poprzez m. in. decentralizację usług publicznych w obszarach tak ważnych dla mieszkańców obszarach jak ochrona zdrowia, edukacja, mieszkalnictwo i bezpieczeństwo, wzmocnienie podstaw finansowych samorządu, poprawy funkcjonowania lokalnej demokracji, zmiany relacji z „centrum” państwa [**forumIdei/Demokracja**].

Kontynuowaliśmy krytyczną refleksję nad modelami rozwiązań socjalnych, które odpowiadałyby na wyzwania współczesnego świata. Zajęliśmy się skutkami społecznymi reformy edukacji wprowadzonej przez PiS i problemem opieki instytucjonalnej i usług opiekuńczo-edukacyjnych dla najmłodszych. Wydaliśmy diagnozę niedoinwestowania opieki żłobkowej w Polsce oraz analizę korzyści wychowawczych, społecznych i ekonomicznych, jakie przynoszą inwestycje w usługi opiekuńczo-edukacyjne. Analizie poddaliśmy także politykę mieszkaniową [**forumIdei/Obywatele**].

W działaniach międzynarodowych skupiliśmy się na promocji skutecznych mechanizmów prawnych i finansowych dla promocji demokracji i wartości europejskich w krajach członkowskich. Promowaliśmy zwiększenie środków na działania organizacji społecznych w ramach budżetu unijnego programu Prawa i Wartości. Przed wyborami do Parlamentu Europejskiego przygotowaliśmy kampanię informacyjną o tym, czym jest Wspólnota Europejska i co przynależność do Unii Europejskiej daje państwu polskiemu i polskim obywatelkom i obywatelom. W ramach działań na rzecz budowy dobrych stosunków służących interesom Polski i Ukrainy oaz zbliżeniu między społeczeństwami obu krajów przeprowadziliśmy badania funkcjonowania granicy polsko-ukraińskiej i zaproponowaliśmy rozwiązania sprzyjające budowie granicy nowoczesnego sąsiedztwa. Zorganizowaliśmy też kolejne dwa spotkania Forum Polska-Ukraina w Warszawie i w Kijowie, poświęcone dyskusji o rezultatach wyborów prezydenckich w Ukrainie i europejskich i parlamentarnych w Polsce oraz ich skutkach dla stosunków polsko-ukraińskich i europejskich [**forumIdei/Europa**].

W prowadzonej przez nas od 2006 roku ogólnopolskiej **akcji Masz Głos**, w której zachęcamy lokalne organizacje społeczne i grupy nieformalne do podejmowania działań służących pobudzaniu aktywności obywatelskiej i rozwiązywania problemów lokalnych we współpracy z samorządem, uczestniczyło 309 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz lokalne media, domy kultury, biblioteki i inne instytucje z 191 gmin. Uczestnicy akcji wspomagani przez ekspertów i praktyków partycypacji, zajmowali się poprawą sposobów komunikacji radnych z mieszkańcami, wprowadzeniem mechanizmu inicjatywy lokalnej, wspólnym zagospodarowywaniem przestrzeni publicznej, ulepszaniem – zgodnie z potrzebami mieszkańców – programu instytucji publicznych, wprowadzeniem i rozwijaniem budżetu obywatelskiego w gminie. W 2019 roku uruchomiliśmy **Akademii Samorządową**, oferującą wsparcie dla samorządowców wywodzących się spośród byłych uczestników **akcji**, organizacji pozarządowych i ruchów obywatelskich, którzy chcą poszerzyć swoją wiedzę i kompetencje potrzebne do sprawowania nowej funkcji społecznej.

W minionym roku prowadziliśmy dziewięć **Funduszy powierzonych** firm i osób prywatnych. Większość z nich finansowała projekty edukacyjne oraz stypendia dla młodzieży z niezamożnych środowisk. W ramach funduszy przyznaliśmy **94 stypendia** na rok akademicki 2019/2020 na łączną kwotę **349 010 zł** oraz **11 dotacji** na kwotę **130 040 zł**.

Swoje działania kontynuowały dwa programy afiliowane przy Fundacji: **Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR)**, zajmujące się promocją spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej Unii Europejskiej oraz **Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom** upowszechniający polskie doświadczenia w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

W 2019 roku Fundacja wypłaciła **77 dotacji**, **jedną nagrodę** i **169 stypendiów** na łączną kwotę **5,3 mln zł**. Na realizację własnych projektów wydaliśmy **6,4 mln zł**.

Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy

Program o budżecie 30 milionów euro, finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Fundusze EOG), zaplanowany został na lata 2019–2024 i jest prowadzony w konsorcjum z Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” oraz Fundacją Akademia Organizacji Obywatelskich.

Celem programu jest wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, aktywności obywatelskiej oraz upodmiotowienie grup zagrożonych wykluczeniem. Program zwraca szczególną uwagę na dotarcie z ofertą pomocową do organizacji mniej doświadczonych, spoza dużych aglomeracji i z terenów o ograniczonym dostępie do programów dotacyjnych i wsparcia infrastrukturalnego oraz organizacji, które adresują swoje działania do grup narażonych na dyskryminację i wykluczenie. Ważną grupą docelową programu stanowi młodzież.

Główną formą działania programu jest udzielanie dotacji w trybie konkursowym na działania prowadzone przez organizacje społeczne w czterech obszarach:

- **Obszar 1. Angażowanie obywateli i obywaterek w sprawy publiczne i działania społeczne**, w tym działania dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (koordynacja: Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”)
- **Obszar 2. Ochrona praw człowieka i równe traktowanie**, w tym przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć (koordynacja: Fundacja im. Stefana Batorego)
- **Obszar 3. Wzmocnienie grup narażonych na wykluczenie** (koordynacja: Fundacja im. Stefana Batorego)
- **Obszar 4. Wsparcie rozwoju sektora obywatelskiego** (koordynacja: Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich).

W ramach realizacji programu planowane są trzy otwarte konkursy dotacyjne: dwa na **projekty tematyczne** (Obszar 1.–3.) i jeden na **projekty sektorowe** (Obszar 4.). Organizacje składające wnioski o dotację na projekty mogą otrzymać dodatkową kwotę dotacji na swój rozwój instytucjonalny.

Wsparcie otrzymać mogą organizacje społeczne z Polski realizujące projekty samodzielnie lub w partnerstwie z innym podmiotami z Polski, z Państw-Darczyńców (Islandia, Liechtenstein, Norwegia), Państw-Beneficjentów korzystających z Funduszy EOG (Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Litwa, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia) oraz z krajów sąsiadujących z Polską, a nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Białoruś, Ukraina, Rosja). W projektach realizowanych w partnerstwie z podmiotami z Państw-Darczyńców będzie można wystąpić o dodatkową kwotę dotacji na koszty udziału partnerów.

Poza dotacjami program oferuje wsparcie w postaci szkoleń i warsztatów pomagających w realizacji działań i podnoszeniu kompetencji organizacji, a także pomoc w nawiązaniu kontaktów i podejmowaniu

współpracy dwustronnej z podmiotami z Islandii, Liechtensteinu, Norwegii oraz możliwość udziału w wymianie doświadczeń między organizacjami realizującymi projekty wspierane z Funduszy EOG w Polsce i w pozostałych 14 krajach UE.

Przygotowania do uruchomienia programu trwały od chwili wyłonienia konsorcjum jako operatora w otwartym konkursie ofert rozstrzygniętym w listopadzie 2018 roku. Przez cały rok 2019 we współpracy z Biurem Mechanizmów Finansowych w Brukseli przygotowywany był ostateczny kształt i koncepcja Programu oraz towarzysząca mu dokumentacja.

W styczniu 2019 roku, w ramach przygotowań, przeprowadziliśmy szerokie konsultacje priorytetów i kierunków wsparcia zaprojektowanych w Programie w środowisku pozarządowym, wśród aktywistów działających w grupach nieformalnych, samorządowców, reprezentantów administracji publicznej a także współpracujących z organizacjami przedstawicieli świata nauki i mediów. Na konsultacje składały się: ankieta online, dostępna od 14 grudnia 2018 do 8 stycznia 2019 roku, którą wypełniło 187 respondentów; 9 spotkań konsultacyjnych z udziałem 97 przedstawicieli organizacji społecznych: cztery w regionach (Kraków, Poznań, Żywiec, Ostróda) i pięć „branżowych”, poświęconych takim tematom jak: ochrona środowiska, młodzież, działania strażnicze, wolontariat i edukacja obywatelska oraz całonocne ogólnopolskie spotkanie konsultacyjne w Warszawie (17 stycznia), w którym wzięło udział 69 osób: przedstawicieli organizacji samorządów i administracji publicznej, wylosowanych spośród respondentów ankiety on-line.

W kwietniu włączyliśmy się do prac nad przygotowaniem inicjatyw dotyczących współpracy regionalnej. Uczestniczyliśmy w warsztatach na temat priorytetów europejskiego społeczeństwa obywatelskiego w obliczu rosnącego populizmu i kurczącej się przestrzeni obywatelskiej, zorganizowanych w Brukseli przez rumuńskiego operatora programu Aktywni Obywatele. W ramach opracowywania koncepcji współpracy dwustronnej wzięliśmy udział w spotkaniu organizowanym przez norweski punkt kontaktowy w Oslo (wrzesień) oraz w warsztatach nt. równości płci w Reykjaviku (październik/listopad).

Koniec roku był okresem intensywnych przygotowań do dwudniowej konferencji otwierającej, zaplanowanej na 8 i 9 stycznia 2020 roku, połączonej z warsztatami sieciującymi dla organizacji z Polski, Islandii i Norwegii. Przeprowadziliśmy szeroką akcję informacyjną, skupiając się na dotarciu do uczestników z różnych regionów Polski, w tym szczególnie z mniejszych ośrodków, o utrudnionym dostępie do programów pomocowych. W grudniu uruchomiliśmy stronę internetową Programu: www.aktywniobywatele.org.pl oraz profile programu na Facebooku i Twitterze. Rozpoczęliśmy też przygotowania do spotkań informacyjnych w regionach.

Demokracja w Działaniu

Celem programu prowadzonego w latach 2010–2013 i 2016–2019 (z przerwą na czas realizacji programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z Funduszy EOG), było upowszechnianie postawy obywatelskiej odpowiedzialności za jakość polskiej demokracji oraz przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji.

W ramach programu wspieraliśmy działania organizacji społecznych, które zajmują się ochroną praw człowieka i równego traktowania, przeciwstawiają się wszelkim formom dyskryminacji i wykluczenia, stoją na straży przestrzegania zasad demokratycznego państwa prawa, kontrolują funkcjonowanie instytucji publicznych, działają na rzecz ochrony środowiska i ochrony praw zwierząt. Przekazywaliśmy dotacje zarówno na działania projektowe, jak i na działalność misyjną organizacji, a także dotacje o charakterze wsparcia instytucjonalnego służące wzmocnieniu i rozwojowi organizacji.

Poza dotacjami oferowanymi w trybie konkursowym udzielaliśmy wsparcia wybranym organizacjom prowadzącym działania związane z priorytetowymi celami Fundacji lub służące całemu sektorowi.

W 2019 roku w ramach konkursu dla organizacji, które zajmują się przeciwdziałaniem dyskryminacji lub społeczną kontrolą funkcjonowania instytucji publicznych przekazaliśmy **24** dotacje. Poza trybem konkursowym dotacje otrzymało **13** organizacji. Dotacje te przeznaczone zostały m.in. na: szkolenie dla osób prowadzących działania strażnicze, przygotowanie materiałów do społecznej obserwacji wyborów, kampanię profrekwencyjną przed wyborami do parlamentu, monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości, działania na rzecz reprezentacji interesów III sektora i rzecznictwo w imieniu organizacji społecznych. W związku z uruchomieniem nowego programu **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy**, z końcem 2019 roku program został zamknięty.

W ramach **Funduszu Civitates na rzecz Solidarności i Demokracji w Europie** (<https://civitates-eu.org/>) ustanowionego w 2018 roku przez grupę fundacji z Europy i Stanów Zjednoczonych, kontynuowaliśmy wsparcie dla **13 koalicji organizacji obywatelskich** w 9 krajach (Bułgaria, Czechy, Francja, Węgry, Włochy, Polska, Rumunia, Słowacja i Słowenia) działających na rzecz budowania solidarności wewnątrz sektora pozarządowego i przeciwdziałania kurczącej się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego. Z Funduszu Civitates w drugim roku jego działalności przyznane zostały też dotacje w konkursie dla organizacji podejmujących działania na rzecz poprawy cyfrowego ekosystemu w Europie: przeciwdziałanie dezinformacji i manipulacji, zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony prywatności użytkowników oraz zapewnienia przejrzystości i rozliczalności dostawców usług internetowych. Otrzymało je **9 organizacji**: z Belgii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Niemiec, Polski i Wielkiej Brytanii.

W 2019 roku uczestniczyliśmy w pracach współtworzonego przez nas **Forum Darczyńców w Polsce**, formułując opinie, stanowiska i rekomendacje w sprawie zmian prawnych wpływających na

funkcjonowanie środowiska fundacji i innych organizacji społecznych. Uczestniczyliśmy też w pracach **European Foundation Center**, zrzeszającego ponad 200 organizacji filantropijnych działających w Europie oraz w działaniach **European Civic Forum**, paneuropejskiej sieci organizacji obywatelskich zrzeszających ponad 100 organizacji z 27 krajów UE, działających na rzecz edukacji obywatelskiej, obrony praw człowieka i promocji demokracji.

Program był finansowany ze środków własnych Fundacji, wpłat 1% podatku od osób fizycznych oraz darowizny Polskiej Rady Biznesu.

Dotacje	2 842 167,34 zł
Pozostałe działania	19 882,90 zł
Składki członkowskie i wkład do Funduszu Civitates	146 493,26 zł
Koszty realizacji	182 909,05 zł
Razem koszty programu	3 191 452,55 zł

Dotacje

Przeciwdziałanie dyskryminacji

Fundacja Feminoteka, Warszawa 100 000 zł
Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej: prowadzenie telefonu interwencyjnego (porady prawne i psychologiczne), szkolenia i warsztaty dla kobiety i dziewcząt oraz pracowników pomocy społecznej i lekarzy, prowadzenie Antyprzemocowej Sieci Kobiet, koordynacja ogólnopolskiej akcji One Billion Rising, działania antyprzemocowe na Pol'nRock Festiwal. Poszukiwanie nowych źródeł finansowania, szkolenia i superwizje zespołu.

Fundacja Rodzić po Ludzku, Warszawa 100 000 zł
Monitoring opieki okołoporodowej pod kątem stosowania przemocy wobec kobiet na oddziałach położniczych, działania na rzecz wdrożenia Standardu Organizacyjnego Opieki Okołoporodowej oraz rekomendacji wynikających z przeprowadzonych monitoringów, porady prawne dla kobiet, interwencje w przypadku naruszania ich praw przez szpitale. Pozyskiwanie nowych źródeł finansowania od prywatnych darczyńców.

Fundusz Feministyczny, Warszawa 70 000 zł
Wspieranie ruchu feministycznego poprzez przyznawanie mini-grantów na inicjatywy wzmacniające kobiety, budowanie społeczności feministycznej wokół Funduszu. Działania promocyjne i pozyskiwanie funduszy.

Koszalińskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Era Kobiet, Koszalin 50 000 zł
Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy wobec kobiet: poradnictwo prawne i psychologiczne, organizacja koszalińsko-mieleskich edycji One Billion Rising i Regionalnego Kongresu Kobiet, prowadzenie Kawiarni Obywatelskich, działania równościowe na rynku pracy i edukacyjne w szkołach. Szkolenia zespołu, opracowanie planu rozwoju, przygotowanie strony internetowej i materiałów promocyjnych, wyposażenie biura.

Stowarzyszenie Tęczowe Opole, Brzeg 50 000 zł
Utworzenie Centrum Tęczowe Opole – bezpiecznego miejsca spotkań osób LGBTQIA, szkoleń antydyskryminacyjnych oraz porad prawnych i psychologicznych dla osób doświadczających dyskryminacji i przemocy. Wynajem lokalu, szkolenia członków i członkiń oraz stworzenie strony internetowej.

<p>Stowarzyszenie Tęczówka, Katowice</p> <p>Prowadzenie Centrum Społecznościowego, w którym działają m.in. grupy wsparcia dla osób LGBTQIA oraz prowadzone jest poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób doświadczających dyskryminacji. Pozyskiwanie nowych źródeł finansowania, działania promocyjne, renowacja lokalu, badanie potrzeb osób korzystających z Centrum.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Centrum Badań Migracyjnych, Poznań</p> <p>Prowadzenie Migrant Info Point w Poznaniu oferującego cudzoziemcom pomoc prawną, poradnictwo zawodowe i programy mentorskie, kursy języka polskiego, działania integracyjne, warsztaty antydyskryminacyjne w poznańskich szkołach. Szkolenia zespołu, superwizje konsultantów, konsultantek i prawniczek, opracowanie strategii pozyskiwania funduszy.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Emic, Toruń</p> <p>Świadczenie pomocy prawnej i psychologicznej cudzoziemcom, wspieranie ich na rynku pracy i w procesie integracji z polskim społeczeństwem, nauka języka polskiego. Poszukiwanie funduszy wśród darczyńców indywidualnych i instytucjonalnych, modernizacja strony internetowej, przygotowanie materiałów informacyjnych oraz wzmocnienie działu księgowego.</p>	98 000 zł
<p>Fundacja Nasz Wybór, Warszawa</p> <p>Przeciwdziałanie dyskryminacji i wsparcie dla migrantów z Ukrainy: poradnictwo prawne, integracyjne i zawodowe, organizacja szkoleń i debat, monitorowanie sytuacji pracowników ukraińskich na polskim rynku pracy. Szkolenia zespołu, opracowanie planu finansowania Fundacji z prywatnych darowizn, działalności odpłatnej i gospodarczej.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Ludzi Otwartej Wyobraźni FLOW, Konstancin-Jeziorna</p> <p>Przeciwdziałanie dyskryminacji wobec uchodźców, migrantów oraz przedstawicieli mniejszości narodowych, etnicznych i kulturowych: organizacja Ogólnopolskiego Konkursu „Poznajmy się” adresowanego do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym na uczniowskie projekty realizowane w zespołach z przedstawicielami grup mniejszościowych.</p>	60 000 zł
<p>Fundacja AntySchematy 2, Tarnów</p> <p>Działania na rzecz przełamania negatywnych stereotypów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych: inicjatywy edukacyjne, opieka i inwentaryzacja cmentarzy żydowskich w woj. podkarpackim i małopolskim. Szkolenia zespołu, modernizacja strony internetowej, pozyskiwanie nowych darczyńców, zakup sprzętu.</p>	22 897,37 zł
<p>Fundacja Centrum Praw Osób Niepełnosprawnych, Warszawa</p> <p>Przeciwdziałanie dyskryminacji krzyżowej ze względu na płeć, niepełnosprawność, wiek, monitorowanie realizacji przepisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, konsultowanie ustaw, kształcenie i sieciowanie self-advokatów. Opracowanie i wdrożenie planu rozwoju i pozyskiwania funduszy, przygotowanie materiałów informacyjnych, zakup sprzętu.</p>	99 800 zł
<p>Stowarzyszenie Strefa Wenus z Milo, Kraków</p> <p>Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy wobec kobiet z niepełnosprawnościami (poradnictwo, wsparcie, szkolenia dla kobiet), działania rzecznicze, współpraca z instytucjami publicznymi pracującymi w dziedzinie bezpieczeństwa, zdrowia i pomocy społecznej na rzecz ich dostosowania do potrzeb kobiet z niepełnosprawnościami. Przygotowanie strategii rozwoju i komunikacji, pozyskiwanie źródeł finansowania, zakup sprzętów.</p>	36 455,17 zł
Kontrola obywatelska	
<p>Fundacja Wiedzieć Więcej, Kędzierzyn-Koźle</p> <p>Monitoring polityki środowiskowej, wydatkowania środków publicznych na promocję i budżetu obywatelskiego oraz funkcjonowania jednostek pomocniczych w Kędzierzynie-Koźlu. Wynajęcie, remont i wyposażenie lokalu, przygotowanie do prowadzenia działalności odpłatnej.</p>	70 000 zł

<p>Fundacja Wolności, Lublin</p> <p>Monitoring przestrzegania prawa i racjonalności wydatków administracji publicznej w woj. lubelskim, podejmowanie interwencji dotyczących korupcji i marnotrawstwa, prowadzenie serwisu z danymi o pracy radnych (lublin.mamprawowiedziec.pl), podsumowanie monitoringu samorządowej kampanii wyborczej oraz monitoring wyborów do rad dzielnic. Poszukiwanie źródeł finansowania, aktualizacja strategii rozwoju, poprawa komunikacji, zakup sprzętu.</p>	94 000 zł
<p>Instytut Działań Miejskich, Białystok</p> <p>Monitoring prac Rady Miasta i prezydenta Białegostoku, organizacja debat na temat lokalnych problemów z udziałem radnych i ekspertów. Działania komunikacyjne, zakup sprzętu.</p>	48 600 zł
<p>Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides, Katowice</p> <p>Monitoring polityki senioralnej, budżetów obywatelskich, realizacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, prowadzenie portalu InfoKatowice.pl, organizowanie społecznościowe, wsparcie grup i organizacji zajmujących się działaniami strażniczymi i partycypacją obywatelską. Działania komunikacyjne, poszukiwanie nowych źródeł finansowania, rozwinięcie oferty działalności odpłatnej.</p>	100 000 zł
<p>Stowarzyszenie Głos Kociewia, Starogard Gdański</p> <p>Monitoring pracy Rady Miasta i Powiatu, działalności spółek miejskich i Straży Miejskiej, realizacji budżetu obywatelskiego oraz stworzenie przystępnej prezentacji budżetu miasta. Szkolenia zespołu, stworzenie strony internetowej, zakup sprzętów.</p>	41 600 zł
<p>Stowarzyszenie Obrony Samorządności – Na Swoim, Dobrzeń Wielki</p> <p>Monitorowanie nieprawidłowości w zmianach granic administracyjnych gmin i stworzenie bazy informacji na temat konkretnych przypadków, popularyzacja zgromadzonej wiedzy wśród samorządowców z całej Polski.</p>	46 000 zł
<p>Dzika Polska, Warszawa</p> <p>Kontynuacja społecznej kontroli zarządzania Puszcą Białowieską: sprawdzanie zgodności wyrobów i nasadzeń z obowiązującym prawem (m.in. ze wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE, planem zadań ochronnych Natura 2000, wymogami UNESCO), przekazywanie informacji o nieprawidłowościach instytucjom międzynarodowym i środowisku naukowemu. Szkolenia zespołu i wolontariuszy, rozbudowa strony internetowej, przygotowanie i uruchomienie działalności odpłatnej, pozyskiwanie funduszy.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Czarna Owca Pana Kota, Kraków</p> <p>Monitoring decyzji administracyjnych gmin o odbiorze zwierząt ze względu na niehumanitarne traktowanie, opracowanie raportu i rekomendacji, upowszechnienie wyników. Kampania społeczna „Głosuj dla zwierząt” zachęcająca wyborców do zbierania deklaracji polityków na temat ich stosunku do zagadnień prawnej ochrony zwierząt. Pozyskiwanie nowych źródeł finansowania, budowa narzędzi do e-marketingu, audyt bezpieczeństwa danych osobowych, zakup laptopa.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja ePaństwo, Zgorzeła</p> <p>Budowanie narzędzi technologicznych umożliwiających obywatelom kontrolowanie instytucji publicznych (m.in. mojePaństwo, Rejestrio, Sejmometr, Moje Prawo), działania rzecznicze służące zwiększeniu jawności w życiu publicznym, inicjatywy łączące środowiska aktywistów społecznych i przedstawicieli branży IT. Przygotowanie dla instytucji komercyjnych płatnej usługi dostępu do zaawansowanych danych z rejestrów publicznych, prowadzenie kampanii społecznych w Internecie zachęcających użytkowników bezpłatnych narzędzi do przekazywania darowizn.</p>	99 000 zł
<p>Stowarzyszenie 61, Warszawa</p> <p>Aktualizowanie i upublicznianie danych o osobach pełniących funkcje publiczne, prowadzenie serwisu MamPrawoWiedziec.pl, publikacja tekstów analitycznych na podstawie zebranych danych, współpraca z serwisami lokalnymi, działania edukacyjno-aktywizujące dla obywateli. Opracowanie strategii i przygotowanie do uruchomienia działalności odpłatnej, szkolenia zespołu, działania promocyjne.</p>	100 000 zł

<p>Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA, Warszawa Działania edukacyjne dotyczące praw człowieka i wolności obywatelskich, roli konstytucji w utrzymaniu ustroju demokratycznego i roli sędziów w wymiarze sprawiedliwości: przygotowanie materiałów informacyjnych, udział w popularnych festiwalach muzycznych i targach książki.</p>	95 000 zł
Dotacje pozakonkursowe	
<p>Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Warszawa Organizacja Szkoły Inicjatyw Strażniczych adresowanej do osób zajmujących się kontrolowaniem funkcjonowania władz lokalnych (koszt dwóch edycji szkoleń).</p>	150 000 zł
<p>Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa Wsparcie instytucjonalne na lata 2019–2021: wzmocnienie współpracy z organizacjami członkowskimi, pozyskiwanie nowych członków, działania monitoringowe i rzecznicze.</p>	300 000 zł
<p>Centrum im. prof. Bronisława Geremka, Warszawa Działania edukacyjne i informacyjne na temat UE i członkostwa Polski w Unii.</p>	200 000 zł
<p>Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, Warszawa Działania monitoringowe, dokumentacyjne, interwencyjne prowadzone przez koalicję organizacji pozarządowych zrzeszonych w Komitecie Obrony Sprawiedliwości (kontynuacja).</p>	100 000 zł
<p>Związek Stowarzyszeń „Kongres Ruchów Miejskich”, Poznań Organizacja VI ogólnopolskiego zjazdu Kongresu Ruchów Miejskich w Ostródzie i Iławie.</p>	87 095 zł
<p>Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa Monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej i imigrantów z Ukrainy, podejmowanie interwencji prawnych.</p>	60 000 zł
<p>Fundacja Odpowiedzialna Polityka, Płock Przygotowanie zestawu materiałów informacyjnych dla społecznych obserwatorów wyborów parlamentarnych.</p>	25 000 zł
<p>Fundacja Otwarte Idee, Gdańsk Kampania zachęcająca do udziału w wyborach parlamentarnych „Dla Ciebie tam idę”.</p>	14 650,73 zł
<p>Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa Organizacja konferencji „TworzyMy Pokój”.</p>	10 000 zł
<p>Fundacja Szkoła Liderów, Warszawa Organizacja konferencji z okazji 25-lecia Szkoły Liderów (pokrycie kosztów udziału w obchodach założyciela Szkoły, prof. Zbigniewa Pełczyńskiego).</p>	2369,08 zł
<p>Fundacja Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza, Warszawa Organizacja wydarzenia upamiętniającego prof. Leszka Kołakowskiego.</p>	5000 zł
<p>Fundacja Łódzka Arka Demokracji, Łódź Organizacja III Kongresu Obywatelskich Ruchów Demokratycznych (pokrycie kosztów wynajmu sali).</p>	4199,99 zł
<p>Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa Organizacja międzynarodowej konferencji „Badania nad faszyzmem”, przygotowanej przez Koło Naukowe Badań nad Nowym Autorytaryzmem działające przy Uniwersytecie Warszawskim (pokrycie honorarium panelisty ze Stanów Zjednoczonych).</p>	2500 zł

Masz Głos, Masz Wybór

Celem programu jest zainteresowanie obywateli sprawami ich lokalnych społeczności i zachęcenie do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach. Organizujemy ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne. Współpracujemy z lokalnymi organizacjami, pomagając im w prowadzeniu działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy. Prowadzimy działania na rzecz zwiększenia frekwencji wyborczej i poprawy jakości wyborów.

Akcja Masz Głos

Od 2006 roku prowadzimy akcję, której celem jest inicjowanie i wzmacnianie współpracy mieszkańców i władz samorządowych przy rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz zaszczepienie poczucia współodpowiedzialności – zarówno u władz, jak i u mieszkańców – za decyzje podejmowane w dniu wyborów. Do udziału w akcji zapraszamy organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz biblioteki, szkoły i inne instytucje z całej Polski, które zarejestrują się na stronie www.maszglos.pl i zobowiążą się do podjęcia działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gmin. Uczestnikom oferujemy wsparcie merytoryczne (m.in. cykl spotkań szkoleniowych, doradztwo i porady ekspertów, materiały instruktażowe i promocyjne, forum wymiany informacji oraz doświadczeń na stronie internetowej). Uczestnicy, którzy najskuteczniej włączą do współpracy władze samorządowe i mieszkańców, nominowani są do nagrody Super Samorząd.

W pierwszej połowie 2019 roku kontynuowaliśmy akcję Masz Głos rozpoczętą we wrześniu 2018. Przystąpiło do niej 309 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz lokalne media, domy kultury, biblioteki i inne instytucje z 191 gmin. Uczestnicy akcji prowadzili wybrane przez siebie zadania, które pomóc miały mieszkańcom we włączeniu się w decydowanie o sprawach ich społeczności: poprawa kontaktu radnych z mieszkańcami, wprowadzenie mechanizmu inicjatywy lokalnej, wspólne zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, ulepszanie – zgodnie z potrzebami mieszkańców – programu instytucji publicznych, wprowadzenie i rozwijanie budżetu obywatelskiego w gminie.

Akcja prowadzona była we współpracy ze Stowarzyszeniem Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z Katowic, Fundacją Aktywności Lokalnej z Poznania, Stowarzyszeniem Homo Faber z Lublina oraz Stowarzyszeniem Polites ze Szczecina, które udzielały wsparcia merytorycznego przy realizacji poszczególnych zadań, podpowiadając uczestnikom jak angażować mieszkańców i zachęcać do współpracy samorządowców.

Uczestnikom akcji pomagaliśmy w nawiązywaniu kontaktów z mediami oraz w promocji ich działań. Doradzaliśmy w kwestiach dotyczących kompetencji samorządu i regulacji prawnych. W 2019 roku

zorganizowaliśmy 6 warsztatów regionalnych o tym, jak prowadzić lokalne działania, 1 szkolenie ogólnopolskie, przeprowadziliśmy 53 wizyt lokalnych w 39 miejscowościach. Uczestnicy mogli też ubiegać się o mikrogranty na zakup artykułów i usług niezbędnych do prowadzenia zaplanowanych działań.

7 czerwca w Zamku Królewskim w Warszawie zorganizowaliśmy uroczystą Galę Konkursu Super Samorząd 2019. Za najskuteczniejsze zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej nagrodzeni zostali: Inicjatywa „Bielsko-Biała – miasto przyjazne zwierzętom” i władze Bieska-Białej, Stowarzyszenie Regionu Kluczborskiego „Kobietom – Mammograf” i władze Kluczborka, Fundacja Lepsze Niepołomice i władze Niepołomic, Forum Sołtysów Gromada i władze gminy Węgorzewo, Stowarzyszenie WitaLis, Młodzieżowa Rada Gminy Lichnowy i władze gminy Lichnowy, Postomińskie Stowarzyszenie „Razem Lepiej” i władze gminy Postomino, Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa i władze gminy Zduny.

We wrześniu rozpoczęliśmy nabór uczestników do kolejnej edycji akcji, zaplanowanej na wrzesień 2019–czerwiec 2020. Dla zainteresowanych zorganizowaliśmy 17 szkoleń wojewódzkich, w których udział wzięło 230 osób. Do akcji przystąpiło 383 grup i organizacje z 233 gmin. W nowej edycji, jak w poprzednich latach, uczestnicy prowadzą działania na rzecz poprawy jakości życia i demokracji w swojej gminie: ulepszają ofertę lokalnych instytucji, dbają o przyrodę i zabytki, otwierają samorząd na kontakty z mieszkańcami, wspólnie pracują nad zagospodarowaniem przestrzeni, wprowadzają budżet obywatelski i inicjatywę lokalną, wpływają na zmianę prawa lokalnego. Dla uczestników nowej edycji akcji zorganizowaliśmy trzydniowy zjazd w Falentach, podczas którego prowadzone były warsztaty i szkolenia m.in. na temat aktywizacji seniorów, dostępności przestrzeni publicznej, działań wokół ochrony drzew, przygotowania diagnozy lokalnej, prowadzenia wystąpień publicznych i komunikacji w mediach społecznościowych. Warsztatowi towarzyszyła dyskusja o tym, jak różnice mogą służyć wzmocnieniu wspólnoty oraz projekcja filmu „Pokot” z udziałem krytyka filmowego Łukasza Maciejewskiego i reżyserki Kasi Adamik.

Przez cały rok dla uczestników akcji organizowaliśmy tematyczne webinaria (dostępne także dla osób spoza akcji zainteresowanych omawianymi przez ekspertów zagadnieniami). Podczas 10 spotkań eksperci wyjaśniali: jak działają wybrane narzędzia partycypacyjne, takie jak inicjatywa lokalna i fundusz sołecki oraz jak z nich korzystać (Szymon Osowski z Sieć Obywatelska Watchdog Polska), jak tworzyć diagnozę lokalną (Grzegorz Wójkowski z Bona Fides) oraz jak wykorzystać *design thinking* w działaniach społecznych (Katarzyna Sztóp-Rutkowska z Fundacji Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab). W ramach poszerzania wiedzy związanej z funkcjonowaniem samorządu Grzegorz Wójkowski ze Stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej Bona Fides opowiedział o możliwościach działania jednostek pomocniczych w gminach miejskich a Iwona Janicka z Fundacji Aktywności lokalnej przedstawiła formalne aspekty współpracy finansowej organizacji społecznych z samorządem, w tym wzory dokumentów oraz zasady rozliczania dotacji. W dwóch kolejnych webinariach dr hab. Dawid Sześciło z Zespołu Ekspertów Wyborczych Fundacji opowiedział o nowym obowiązku władz lokalnych, jakim jest tworzenie raportów o stanie gminy oraz podsumował zmiany wprowadzone w prawie wyborczym. Anna Dąbrowska ze Stowarzyszenia Homo Faber mówiła o mowie nienawiści w przestrzeni publicznej i jak na nią reagować, a Natalia Sarata z RegenerAkcja radziła działaczom i działaczkom, jak przeciwdziałać wypaleniu aktywistycznemu i dbać o swój dobrostan.

W realizacji działań uczestników z poszczególnych regionów wsparcia merytorycznego udzielali partnerzy akcji: Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z Katowic opiekujące się organizacjami z województw: dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego, Stowarzyszenie Homo Faber z Lublina pracujące z organizacjami z województw: lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, Fundacja Aktywności lokalnej z Poznania współpracująca z organizacjami z województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, wielkopolskiego, Stowarzyszenie POLITES ze Szczecina pomagające

organizacjom z województw: lubuskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego, oraz Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab z Białegostoku trzymająca pieczę nad organizacjami z województw: mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

Uczestnikom akcji przekazaliśmy w obu edycjach 51 mikrograntów na prowadzone przez nich działania na łączną kwotę 29 621 zł (w tym: 31 mikrograntów o łącznej wartości 19 922 zł) w ramach edycji 2018/2019 oraz 20 grantów o łącznej wartości 9699 zł w ramach edycji 2019/2020.

Akademia Samorządowa

W 2019 roku rozpoczęliśmy projekt wsparcia dla samorządowców wywodzących się spośród byłych uczestników akcji Masz Głos, organizacji pozarządowych i ruchów obywatelskich, którzy chcą poszerzyć swoją wiedzę i kompetencje potrzebne do sprawowania ważnej funkcji publicznej w samorządzie. Projekt prowadzimy we współpracy ze Stowarzyszeniem POLITES.

W Akademii uczestniczy 26 osób: radnych, burmistrzów, wójtów oraz sołtysów z gmin Świdwin, Staszów, Dragacz, Olsztynek, Lelis, Pawonków, Koszalin, Kozielice, Iława, Węgorzewo, Lichnowy, Świecie, Pruszcz Gdański, Morawice, Piaski Wielkopolskie, Suchy Las, Sędziejowice, Łuków, Kłodawa, Żukowo, Siechnice, Sławno, Miłkowice, Wielka Nieszawka, Żabia Wola, wybranych w procesie rekrutacyjnym. Uczestnikom oferujemy szkolenia stacjonarne, webinaria, bieżące doradztwo, a także wymianę wiedzy i doświadczeń z pomocą platform internetowych i komunikatorów.

Tematy poruszane w ramach Akademii obejmowały m.in.: zasadę legalizmu wyrażoną w artykule 7 Konstytucji RP, budżet obywatelski gminy, narzędzia partycypacyjne takie jak inicjatywa lokalna i fundusz sołecki, funkcjonowanie jednostek pomocniczych gminy, partycypacja w szkole i demokratyczne programy nauczania, prawo do informacji vs. dostęp do informacji publicznej, sposób organizacji partnerstwa publiczno-prywatnego, przygotowanie raportu o stanie gminy, przeciwdziałanie ryzykom nadużyć w zamówieniach publicznych, zagospodarowanie przestrzenne, informowanie o działaniach gminy w internecie.

W odpowiedzi na potrzeby uczestników Akademii przygotowane zostały ekspertyzy i opinie prawne: „Co można kontrolować w spółkach komunalnych?”, „Stosowanie KPA do wniosków – brak odpowiedzi na wnioski”, „Sposób rozpatrzenia skarg, wniosków, petycji przez komisję skarg wniosków, petycji”, „Radni kontrolujący rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody łódzkiego”, „Interes prawny – wyłączenie z głosowania”, „Imienne konsultacje społeczne”, „Status sołectwa Trygort” (telekonferencja z radnymi gminy Węgorzewo), „Zarządzenie mieniem przez jednostki pomocnicze gminy”, „Jawność wynagrodzeń artystów”.

Kampanie społeczne

W minionym roku prowadziliśmy dwie kampanie profrekwencyjne: przed wyborami europejskimi i wyborami powszechnymi oraz rozpoczęliśmy rok wcześniej kampanię na 100-lecie niepodległej Polski.

Kampania *Jesteśmy różni. Jesteśmy Polską!*

Celem kampanii prowadzonej wraz z Kulturą Niepodległą, która rozpoczęliśmy pod koniec 2018 roku, było pokazanie, że różnice opinii, tradycji i poglądów między Polakami i Polkami nie muszą prowadzić do polaryzacji na dwa wrogie obozy. Głównym elementem kampanii była strona <https://jakajestpolska.pl>, na której można było rozwiązać quiz on-line zawierający **100 pytań na stulecie Polski** dotyczących historii i teraźniejszości, w tym zarówno spraw ważnych, jak i z codziennego życia. Internauci mogli porównać swoje odpowiedzi z wynikami badania sondażowego przeprowadzonego w panelu Ariadna na ogólnopolskiej próbie respondentów. Do odwiedzenia strony internetowej zachęcały spoty

radiowe i telewizyjne emitowane w stacjach telewizyjnych, rozgłoszeniach radiowych, mediach internetowych, sieciach kin. Kampanię promowaliśmy także poprzez profil na Facebooku. Przez 5 miesięcy trwania kampanii stronę odwiedziło 150 tys. osób. Spot telewizyjny dotarł do ponad 16 mln widzów TVN, przez dwa tygodnie oglądali go widzowie TVP.

W ramach działań kampanijnych zorganizowaliśmy śniadanie prasowe, podsumowujące wyniki sondażu, z udziałem prof. Henryka Domańskiego (socjolog), prof. Antoniego Dudka (historyk, politolog), Jacka Santorskiego (psycholog) i Maxa Cegielskiego (dziennikarz). Na podstawie pogłębionej analizy sondażu przygotowane zostało opracowanie prof. Henryka Domańskiego o tym, czy i jak jesteśmy podzieleni jako społeczeństwo. Elementem kampanii był konkurs dla dziennikarzy „Nowe spojrzenie na Polskę” na esej interpretujący wyniki sondażu i quizu. Jego zwycięzcą został Bartosz Kozdęba. Tekst nagrodzony przez jury w składzie: Edwin Bendyk, członek Zarządu Fundacji oraz dziennikarze: Agnieszka Szydłowska (Radiowa Trójka), Magdalena Grzebałkowska, Bartosz Węglarczyk (Onet.pl), Max Cegielski (Kultura Niepodległa) opublikowany został na portalu Onet.pl. Zorganizowaliśmy też warsztat dla dzieci i młodzieży na temat różnic między ludźmi z udziałem rysownika i autora komiksów Daniela Chmielewskiego.

Kampania profrekwencyjna przed wyborami do Parlamentu Europejskiego

Przed wyborami do parlamentu europejskiego (26 maja) w koalicji z innymi organizacjami społecznymi prowadziliśmy kampanię profrekwencyjną **„Lepiej wybierz!”**, zachęcającą do udziału w głosowaniu i wskazującą wagę wyborów europejskich. W skład koalicji przygotowującej kampanię weszły organizacje działające w koalicji Front Europejski: Fundacja Bronisława Geremka, Fundacja im. Roberta Schumana, Fundacja Projekt: Polska, Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych.

Na kampanię składały się: strona internetowa www.twojglosmamoc.pl z materiałami kampanii w wersjach do ściągnięcia, spoty emitowane w kanałach stacji TVN, TVP oraz w sieciach kin, spot radiowy emitowane w ogólnopolskich rozgłoszeniach, animacje w środkach komunikacji miejskiej, banery internetowe, plakaty, ulotki, przypinki. Materiały drukowane (91 000 ulotek i 16 500 plakatów) zostały rozdystrybuowane do działaczy w ponad 150 miejscowościach w Polsce. Na stronie kampanii zamieszczaliśmy instrukcje dla wyborców wyjaśniające gdzie i jak głosować, poradniki i materiały informacyjne dla osób kandydujących oraz ekspertyzy i wyjaśnienia dotyczące różnych aspektów organizacji i przeprowadzania wyborów. Na profilu akcji na Facebooku prowadzone były quizy i zabawy edukacyjne, pokazujące obszary naszego życia, o których decydują władze samorządowe. Spoty telewizyjne obejrzało 19,5 miliona osób, kampania w mediach społecznościowych dotarła do ponad 1,25 miliona internautów.

Na kampanię składały się: strona internetowa www.lepiejwybierz.pl z materiałami informacyjnymi do pobrania, 12 spotów telewizyjnych, radiowych, kinowych i w Internecie z udziałem znanych aktorów: Jerzego Radziwiłowicza, Piotra Machalicy, Marii Seweryn, Mateusza Damięckiego, Olgi Boładź i Doroty Wellman oraz Andrzeja Seweryna w roli lektora. Spoty wyemitowały stacje Grupy TVN, dwie ogólnopolskie sieci kin, ogólnopolskie rozgłoszenie radiowe. Wyprodukowaliśmy także 9 filmików edukacyjnych na temat funkcjonowania Parlamentu Europejskiego i obecności Polski w Unii Europejskiej, które upowszechniliśmy w Internecie. Przygotowaliśmy animacje do komunikacji miejskiej i centrów handlowych, banery internetowe i infografiki do mediów społecznościowych oraz materiały drukowane: plakaty, ulotki (300 tys. egzemplarzy), wlepki. Ważnym elementem kampanii były działania w mediach społecznościowych wykorzystujące marketing wiralowy i komunikację angażującą. Na profilu

kampanii na Facebooku publikowaliśmy codziennie jeden lub kilka filmików z udziałem osoby publicznej, która czytała wybrany lub napisany przez siebie tekst zachęcający do udziału w wyborach. W filmikach wystąpiło 21 osób publicznych: Agnieszka Grochowska, Olga Frycz, Artur Barciś, Marian Opania, Michał Rusinek, Artur Andrus, Andrzej Saramonowicz, Adam Wajrak, Krzysztof Zalewski, Wojciech Mann, Grzegorz Kasdepke i Jerzy Owskiak. Na Facebooku rozegraliśmy też konkurs na teksty zachęcające do udziału w wyborach, których jurorami byli autorzy dwuwierszy wykorzystanych w spotach i animacjach kampanii: Michał Rusinek, Artur Andrus, Andrzej Saramonowicz.

Spoty telewizyjne dotarły do ponad 13 mln (43,55% osób w wieku 18+), w kinach obejrzało je ponad 363 tys. widzów. Profil kampanii na Facebooku miał dzienny średni zasięg organiczny na poziomie ponad 50 tys. osób.

Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego 2019 wyniosła 46%, co oznacza wzrost o blisko 22% w stosunku do wyborów europejskich w 2014 roku.

Kampania profrekwencyjna przed wyborami parlamentarnymi

Przed wyborami do Sejmu i Senatu 13 października 2019 przeprowadziliśmy kampanię „Zabierz głos, bo go stracisz”. Jej celem było zwiększenie frekwencji wyborczej wśród osób wahających się i wzmocnienie woli głosowania wśród tych, którzy deklarowali zamiar udziału w wyborach. Podczas kampanii przekonywaliśmy, że warto głosować. Kampanię wspierały organizacje wchodzące w skład Frontu Europejskiego: Fundacja im. Roberta Schumana, Fundacja im. Bronisława Geremka, Fundacja Projekt: Polska, Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka oraz Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, a także Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Stowarzyszenie Miasto Jest Nasze, Baba Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet, Związek Miast Polskich i Kongres Ruchów Miejskich.

Na kampanię składały się: strona internetowa zabierzglos.pl z materiałami informacyjnymi do pobrania (m.in. kalendarz wyborczy, infografika jak oddać ważny głos i jak zagłosować poza miejscem zameldowania); profil na Facebooku; spot telewizyjny (emitowany we wszystkich kanałach stacji TVN oraz w stacjach lokalnych: Toya TV, TV Asta, Sfera TV, a także w 66 kinach sieci Multikino i Cinema City w całej Polsce); spot radiowy (nadawany m.in. w TOK FM, radiu Złote Przeboje, Rock Radio, Pogoda, ZET, Chilli ZET, Radio Afera w Poznaniu, Radio Kołobrzeg, Nasze FM z Sieradza); animacje i plakaty elektroniczne do komunikacji miejskiej (emisja m.in. w Warszawie, Łodzi, Toruniu, Gdańsku, Wrocławiu), centrów handlowych i sklepów (eksponowane m.in. na tablicach należących do AMS, Stroer, JetLine) oraz kin (emisja w sieciach Multikino, Helios, Cinema City); banery internetowe (publikowane przez onet.pl, gazeta.pl, wp.pl, viva.pl, party.pl, wizaz.pl, party.pl, gotujmy.pl, newswiek.pl, forbes.pl, businessinsider.pl, interia.pl, gazetaprawna.pl, forsal.pl, dziennik.pl, pb.pl, bankier.pl, player.pl); materiały drukowane: plakaty (w nakładzie 12 000 egzemplarzy) i ulotki (217 500 egzemplarzy) rozdawane przez wolontariuszy w 23 miastach oraz w sieciach kin.

Duża część kampanii prowadzona była w mediach społecznościowych z wykorzystaniem marketingu wiralowego. Na jej potrzeby zaprojektowana została nakładka na zdjęcia profilowe – charakterystyczna czerwona ramka z hasłem kampanii „Zabierz głos, bo go stracisz”. Do wsparcia kampanii pozyskaliśmy znanych fotografów: Chrisa Niedenthala, Tadeusza Rolke, Zuzę Krajewską, Jacka Kołodziejskiego, którzy zrobili artystyczne zdjęcia 35 znanym osobom (m.in. Dawid Podsiadło, Anja Rubik, Mateusz Damięcki, Julia Wieniawa, Adam Strzembosz) w ramce z hasłem kampanii. Artyści, dziennikarze, liderzy opinii publicznej, influencerzy, blogerzy publikowali zdjęcia z hasłem kampanii na swoich profilach w mediach społecznościowych wraz z postami zachęcającymi fanów do udziału w wyborach. Zdjęcia i wypowiedzi gwiazd były szeroko komentowane w internecie i prasie lifestylowej, tworząc modę na udział w wyborach. Użytkownicy mediów społecznościowych publikowali swoje zdjęcia z nakładką

z hasłem kampanii na Instagramie i na FB. Osoby wspierające kampanię były zapraszane do programów telewizyjnych, m.in. Dzień dobry TVN czy Fakty po Faktach.

Spot telewizyjny obejrzało ponad 16 mln osób. Spot radiowy dotarł do ponad 14 mln słuchaczy. Liczba odsłon banerów kampanii w internecie wyniosła 2 700 000.

Frekwencja w wyborach do parlamentu wyniosła rekordowe 62% (w 2015 niecałe 51%).

Monitoring telewizji publicznej podczas wyborów

W okresie od 10 do 24 maja, w czasie kampanii do Parlamentu Europejskiego we współpracy z Towarzystwem Dziennikarskim prowadziliśmy monitoring głównego wydania programu informacyjnego Telewizji Polskiej. Celem monitoringu było sprawdzenie, jak TVP wywiązuje się z obowiązku przestrzegania w swoich audycjach wymogów pluralizmu, bezstronności, wyważenia i niezależności (art. 21.1. Ustawy o radiofonii i telewizji). W ramach monitoringu mierzony był czas, jaki „Wiadomości” poświęcały kampanii wyborczej, poszczególnym komitetom wystawiającym kandydatów i samym kandydatom oraz oceniany był wydźwięk poszczególnych materiałów. Badane były także relacje zachodzące między czasem a sposobem prezentowania kandydatów. Odnotowywane były przypadki agitacji wyborczej, manipulacji obrazem i dźwiękiem, fałszywych informacji, opuszczeń istotnych tematów i wydarzeń. W trakcie monitoringu i po jego zakończeniu opublikowaliśmy raport w języku polskim i angielskim.

W 2019 roku program był finansowany ze środków Fundacji. Darowiznę rzeczową w postaci przestrzeni reklamowej przekazała firma Bonnier Business Sp. z o.o.

Akcja Masz Głos (w tym mikrogranty dla uczestników akcji)	686 694,19 zł
Akademia Samorządowa	54 460,16 zł
Kampanie społeczne i monitoring TVP (w tym nagroda w konkursie dziennikarskim)	559 244,41 zł
Koszty realizacji programu	318 286,32 zł
Razem koszty programu	1 618 685,08 zł

Mikrogranty w akcji Masz Głos

Wyłączone przez Fundację Aktywności Lokalnej w obu edycjach akcji:

Główna – grupa nieformalna, Poznań
Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa
Młodzi dla Puszczykowa
Głośno o hałasie w Łodzi
Młodzi ze Śremu
Aktywna Górnica
Stowarzyszenie Kolektyw Kąpielisko, Poznań
Młodzieżowa Rada Miasta Poznania
Stowarzyszenie EZG, Zgierz
Fundacja „Aktywne Centrum Edukacji”, Radomsko
Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym TOTUS TUUS, Leszno

Wyłacone przez Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides:

Grupa Działamy, Żory
Fundacja Kolejowa Stacja Lubusko Sommerfeld, Skoczów
Otwarta Pracownia, Tarnowskie Góry
Sosnowieckie Stowarzyszenie Aktywny Senior
Fundacja Energia jest w nas, Stary Cykarzew
PTTK KFK Chorzów
Aktywista społeczny, Dobroszyce
Grupa nieformalna „Razem dla dzieciaków”, Chojnów
Sołectwo Klepaczka
Sołectwo Pawłoszewo, gm. Wołów
Stowarzyszenie Paramus, Żywiec
Fundacja Rybnicka, Rybnik

Wyłacone przez Stowarzyszenie Homo Faber:

Galicyska Fundacja Rozwój i Edukacja, gm. Sękowa
Grupa nieformalna, Hrubieszów
Wczoraj – Dziś – Jutro, Kraków
Grupa nieformalna, Lublin
Spółdzielnia Socjalna „Czarna Galicja”, Rzeszów
Grupa nieformalna, gm. Ryki
Stowarzyszenie Razem dla Zalesia, Zalesie
Grupa Nieformalna Forum Rdzawka, Rabka-Zdrój

Wyłacone przez Stowarzyszenie Polites:

Grupa nieformalna, Rusinowo
Grupa nieformalna, Cisowo
Fundacja Twórczych Inicjatyw LYADA, Zielona Góra
Fundacja Spełnienie, Szprotawa
Stowarzyszenie WitaLis, Szczepanowo
Stowarzyszenie Zielone Miasto Gorzów, Gorzów Wielkopolski
Moje BoraBora, Gorzów Wielkopolski
Postomińskie Stowarzyszenie Razem Lepiej, Postomino
Stowarzyszenie Uwierzyć w Siebie, Morzyca
Koło Gospodyń Wiejskich w Gliniku

Wyłacone przez Fundację im. Stefana Batorego:

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Trygort
Fundacja Choroszcz w działaniu
Wspólne Wójtowo
Rada Seniorów w Sejnach
Grupa nieformalna Rząśnik-Majdan
Koło Gospodyń Wiejskich w Oblesie
Koło Gospodyń Wiejskich w Dobrym

Wyłacone przez Fundację Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab:

Grupa nieformalna, Białystok
Stowarzyszenie Educentrum, Kobyłka
Zielona akcja, Radom

Kampania „Jesteśmy różni. Jesteśmy Polską!”

Nagroda w konkursie „Nowe spojrzenie na Polskę” – Bartosz Kozdęba – 5500 zł

Celem programu jest poszukiwanie odpowiedzi na współczesne wyzwania w sferze społecznej i politycznej, w tym w stosunkach międzynarodowych, wspieranie podmiotowości i sprawczości obywateli, promowanie kultury dialogu między różnymi środowiskami ideowymi i politycznymi i proponowanie praktycznych rozwiązań dla budowania Polski demokratycznej, obywatelskiej, praworządnej i zakorzenionej w Europie. Program powstał w oparciu o działania eksperckie i rzecznicze rozwijane wcześniej w ramach czterech programów: Odpowiedzialne Państwo, Masz Głos, Masz Wybór, Otwarta Europa i Debaty Fundacji Batorego.

Działalność Forum zorganizowana jest wokół czterech obszarów istotnych dla organizacji i dobrego funkcjonowania współczesnego państwa:

- system polityczny, procesy demokratyczne, demokracja lokalna – forumIdei/Demokracja;
- praworządność, przejrzystość i odpowiedzialność władz, dobre rządzenie – forumIdei/Państwo prawa;
- sprawiedliwość społeczna, budowanie wspólnoty, społeczeństwo obywatelskie – forumIdei/Obywatele;
- polityka zagraniczna, bezpieczeństwo i pozycja Polski w Europie – forumIdei/Europa.

W 2019 roku działania podejmowane w programie koncentrowały się na: obronie praworządności i przeciwdziałaniu niszczeniu instytucji demokratycznego państwa prawa, wzmacnianiu roli i kompetencji władz samorządowych, tworzeniu założeń całościowej polityki społecznej odpowiadającej na współczesne wyzwania, promocji proeuropejskiej polityki polskiej oraz partnerskich relacji z naszymi wschodnimi sąsiadami.

forumIdei/Demokracja

W dziale tym zajmujemy się poprawą jakości funkcjonowania instytucji, które mają decydujący wpływ na stopień angażowania się obywateli w życie publiczne. Analizujemy sposób i organizację wyborów, funkcjonowanie samorządów terytorialnych oraz partii i ruchów politycznych. Zabiegamy o wprowadzenie do prawa ułatwień dla wyborców, poprawę reprezentatywności systemu wyborczego, zwiększenie przejrzystości i sprawności funkcjonowania administracji wyborczej, a także o podejmowanie systematycznych działań informacyjno-edukacyjnych na temat roli i kompetencji wybieranych władz oraz procedur. Przygotowujemy propozycje zmian służących usprawnieniu funkcjonowania władz lokalnych, wzmocnieniu i poszerzeniu kompetencji samorządu i jego demokratyzacji.

W lipcu i sierpniu 2019 roku we współpracy z Krajowym Biurem Wyborczym przeprowadziliśmy badanie, którego celem była ocena funkcjonowania instytucji Korpusu Urzędników Wyborczych, wprowadzonej w nowelizacji Kodeksu Wyborczego w styczniu 2018 roku. Badanie, oparte na pogłębionych wywiadach z urzędnikami wyborczymi, urzędnikami urzędów gmin, dyrektorami delegatur Krajowego

Biura Wyborczego oraz komisarzami wyborczymi wykazało, że zmiany nie usprawniły systemu wyborczego, a jedynie skomplikowały pracę urzędów gmin przy organizacji wyborów. W opinii respondentów wskazany jest powrót do poprzednich rozwiązań i powierzenie funkcji urzędników wyborczych osobom zatrudnionym w urzędach gminnych. Można też w oparciu o osoby, które sprawdziły się w roli urzędników wyborczych w poprzednich wyborach stworzyć Korpus Przewodniczących Obwodowych Komisji Wyborczych i włączyć je udziału w działaniach kontrolnych z ramienia Państwowej Komisji Wyborczej, komisarzy wyborczych i komisji wyborczych różnych szczebli.

Prace dotyczące problematyki wyborczej wspierał merytorycznie działający przy Fundacji Zespół Ekspertów Wyborczych w składzie: dr hab. Mikołaj Czeźnik (Uniwersytet SWPS), dr hab. Jarosław Flis (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński), dr Adam Gendźwiłł (Zakład Rozwoju i Polityki Regionalnej, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Mirosława Grabowska (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Jacek Haman (Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Uniwersytet Warszawski), dr Anna Materska-Sosnowska (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Bartłomiej Michalak (Instytut Nauk o Polityce, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr hab. Bartłomiej Nowotarski (Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), prof. dr hab. Jacek Raciborski (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN), dr hab. Dawid Sześciło (Zakład Nauk o Prawie i Administracji, Uniwersytet Warszawski), dr Jarosław Zbieranek (Centrum Studiów Wyborczych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

W czerwcu opublikowaliśmy raport ***Polska samorządów. Silna demokracja, skuteczne państwo*** pod redakcją dr. hab. Dawida Sześciła, prezentujący koncepcję wzmocnienia państwa poprzez jego decentralizację i wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych. Raport przedstawia konkretne pomysły na reformy dotyczące m.in. decentralizacji usług publicznych w obszarach tak ważnych dla mieszkańców, jak ochrona zdrowia, edukacja, mieszkalnictwo i bezpieczeństwo, wzmocnienie podstaw finansowych samorządu, poprawy funkcjonowania lokalnej demokracji, zmiany relacji z „centrum” państwa.

Od 2019 roku w refleksji nad rolą samorządu i szukaniu odpowiedzi na wyzwania związane z jego funkcjonowaniem wspiera nas Zespół Ekspertów Samorządowych w składzie: Edwin Bendyk (publicysta tygodnika „Polityka”, kierownik Ośrodka Badań nad Przyszłością Collegium Civitas), Marta Bejnar-Bejnarowicz (Radna Rady Miasta Gorzowa, działaczka Kongresu Ruchów Miejskich), dr Adam Gendźwiłł (Zakład Rozwoju i Polityki Regionalnej, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Katarzyna Kajdanek (Zakład Socjologii Miasta i Wsi, Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Paweł Kubicki (Katedra kultury i społeczeństwa Europy, Instytut Europeistyki, Uniwersytet Jagielloński), dr Anna Materska-Sosnowska (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Rafał Matyja (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie), Jan Olbrycht (europoseł), Szymon Osowski (Sieć Watchdog Polska), prof. Iwona Sagan (Katedra Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Uniwersytet Gdański), prof. Paweł Swianiewicz (Katedra Rozwoju i Polityki Lokalnej, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Dawid Sześciło (Zakład Nauki o Administracji, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), Cezary Trutkowski (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej), dr Katarzyna Wojnar (Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych, Uniwersytet Warszawski), prof. Artur Wołek (Akademia Ignatianum w Krakowie), Marek Wójcik (Związek Miast Polskich).

Seminaria eksperckie i dyskusje publiczne:

Miasto jako wspólnota (10 maja) – debata publiczna na temat procesu tworzenia lokalnych miejskich wspólnot oraz o tym, jak projektować i zarządzać przyszłością polskich miast jako złożonych i różnorodnych wspólnot mieszkanki i mieszkańców. W dyskusji udział wzięli samorządowcy oraz eksperci: Marcin Bazylak (prezydent Dąbrowy Górniczej), Marta Bejnar-Bejnarowicz (radna Gorzowa Wielkopolskiego,

działaczka Kongresu Ruchów Miejskich), Jacek Jaśkowiak (prezydent Poznania), Beata Klimek (prezydentka Ostrowa Wielkopolskiego), dr hab. Paweł Kubicki (Katedra Kultury i Społeczeństwa Europy, Instytut Europeistyki, Uniwersytet Jagielloński), Lech Mergler (działacz ruchów miejskich, publicysta), prowadzenie: Edwin Bendyk (Fundacja Batorego).

Przyszłość polskiej samorządności (2 czerwca) – debata w ramach obchodów Święta Wolności i Solidarności w Gdańsku na temat trzech koncepcji rozwoju i pogłębienia polskiej samorządności: raportu **Polska samorządów. Silna demokracja, skuteczne państwo**, eksperta Fundacji, dr hab. Dawida Sześciły, projektu Zdecentralizowanej Rzeczypospolitej Stowarzyszenia Inkubator Umowy Społecznej oraz pomysłu deglomeracji promowanego przez Klub Jagielloński. W debacie udział wzięli dr hab. Dawid Sześciło (ekspert Fundacji Batorego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), Piotr Trudnowski (Klub Jagielloński), dr hab. Anna Wojciuk (Stowarzyszenie Inkubator Umowy Społecznej, Instytut Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski), prowadzenie: Edwin Bendyk (Fundacja Batorego).

Wybory i co dalej? (16 października) – debata po wyborach parlamentarnych w dniu 13 października 2019 roku, podsumowująca kampanię wyborczą, analizująca frekwencję i wyniki wyborów oraz możliwe scenariusze zmian na scenie politycznej. W dyskusji udział wzięli dr hab. Jarosław Flis (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński, Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji Batorego), dr Adam Gendźwił (Zakład Rozwoju i Polityki Regionalnej, Uniwersytet Warszawski, Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji Batorego), Grzegorz Markowski (CPC Brand Consultants), prof. Krystyna Skarżyńska (Katedra Psychologii Społecznej, SWPS), prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Zaufanie a prawo wyborcze (18 grudnia) – seminarium eksperckie prezentujące wyniki badania Korpusu Urzędników Wyborczych. W dyskusji udział wzięli: Katarzyna Batko-Tołuć (Sieć Obywatelska Watchdog Polska), Lech Gajzler (Krajowe Biuro Wyborcze), Tomasz Gąsior (Krajowe Biuro Wyborcze), dr Adam Gendźwił (Zakład Rozwoju i Polityki Regionalnej, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Jacek Haman (Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), Krzysztof Izdebski (Fundacja e-Państwo), Grażyna Kopińska (Fundacja Batorego), Katarzyna Kubicka-Żach (Prawo.pl), Zofia Lutkiewicz (Fundacja Batorego), Filip Pazderski (Instytut Spraw Publicznych), dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego), Magdalena Pietrzak (szefowa Krajowego Biura Wyborczego), Katarzyna Pryszczepa (College of Europe), dr hab. Anna Rakowska-Trela (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński), Róża Rzeplińska (Mamprawowiedziec.pl), Marcin Skubiszewski (Stowarzyszenie Obserwatorium Wyborcze), dr Jarosław Zbieranek (Centrum Studiów Wyborczych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Joanna Załuska (Fundacja Batorego).

Analizy, ekspertyzy, opinie prawne dotyczące kwestii wyborczych:

Jak bardzo sejmowa ordynacja zachęca do budowania sojuszy i jakie stwarza dla nich przeszkody?, dr hab. Jarosław Flis – analiza czynników wpływających na podział mandatów z perspektywy największych partii.

Jak rozwiązać problem prekampanii wyborczej?, Marcin Waszak – analiza dotycząca reformy Kodeksu wyborczego w kierunku przeciwdziałania prekampanii wyborczej.

Urzędnicy wyborczy w działaniu. Raport z badania, dr hab. Jacek Haman – analiza wyników badania urzędników wyborczych.

Analizy, ekspertyzy dotyczące problematyki samorządowej:

Polska samorządów. Silna demokracja, skuteczne państwo, dr hab. Dawid Sześciło – raport zawierający wizję rozwoju państwa poprzez wzmocnienie roli samorządu.

Czy samorzady mogą wypłacać nauczycielom wynagrodzenia za czas strajku?, dr hab. Dawid Sześciło, Bartosz Wilk – analiza prezentująca prawne możliwości wypłaty przez samorząd wynagrodzenia nauczycielom za okres strajku.

Ochrona zdrowia – czekając na katastrofę. Jak jej uniknąć?, dr hab. Dawid Sześciło – rekomendacje przebudowy systemu ochrony zdrowia ze wskazaniem nowych źródeł jego finansowania.

forumIdei/Państwo prawa

W dziale tym zajmujemy się problemami funkcjonowania demokratycznego państwa prawa i jego najważniejszych instytucji. Monitorujemy proces tworzenia, wdrażania i przestrzegania prawa. Wskazujemy, jak podnosić jakość i standardy jego stanowienia poprzez m.in. zwiększanie jego transparentności i włączanie obywateli w proces konsultacji. Przedstawiamy propozycje służące zwiększeniu przejrzystości i odpowiedzialności władz oraz przeciwdziałaniu korupcji, nepotyzmowi, kumoterstwu i konfliktowi. Proponujemy rozwiązania sprzyjające tworzeniu sprawnej, apolitycznej administracji publicznej wolnej od nacisków politycznych i pokus korupcyjnych. Wskazujemy sposoby przeciwdziałania korupcji i nadużyciom władzy, w tym m.in.: rozwiązania dotyczące wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów, zapewnienia przejrzystości i uczciwości zamówień publicznych.

Działania na rzecz obrony praworządności

W 2019 roku kontynuowaliśmy działania, których celem było powstrzymanie kryzysu praworządności i ograniczania niezależności wymiaru sprawiedliwości. Monitorowaliśmy zgodność uchwalanych przez władze aktów prawnych z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi oraz demokratycznymi standardami państwa. Analizowaliśmy konsekwencje zmian ustroju sądów, w tym szczególnie Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Sądownictwa i Trybunału Konstytucyjnego dla porządku prawnego w Polsce i w Unii Europejskiej oraz przedstawiliśmy propozycje zmian w wymiarze sprawiedliwości, które mogą doprowadzić do jego prawidłowego funkcjonowania.

Działania w tym obszarze prowadziliśmy we współpracy z Zespołem Ekspertów Prawnych Fundacji, zrzeszającym teoretyków i praktyków prawa w składzie: dr Ryszard Balicki (Katedra Prawa Konstytucyjnego, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Piotr Bogdanowicz (Katedra Prawa Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), Łukasz Bojarski (Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa), Jacek Czaja (Towarzystwo Prawnicze w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości), dr hab. Monika Florczak-Wątor (Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Jagielloński), Jarosław Gwizdak (prawnik, działacz społeczny, Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRiS), dr Wojciech Jasiński (Katedra Postępowania Karnego, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski), dr Piotr Kładoczny (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, Helsińska Fundacja Praw Człowieka), Magda Krzyżanowska-Mierzewska (radca prawny, członkini Jurisconsult Service), dr hab. Marcin Matczak (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.), dr hab. Tomasz Pietrzykowski (Katedra Teorii i Filozofii Prawa, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski), dr Anna Śledzińska-Simon (Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski), dr Tomasz Zalański (radca prawny, Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp. k.), prof. dr hab. Fryderyk Zoll (Katedra Prawa Cywilnego, Uniwersytet Jagielloński).

Eksperti Zespołu przygotowali propozycje przywrócenia funkcjonowania zgodnie z prawem najważniejszych ustrojowych instytucji państwa: Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa, Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i prokuratury. Propozycje te wydane w formie pięciu ekspertyz stały się przedmiotem konferencji **Jak przywrócić państwo prawa?** Zespół przygotował też analizę prawną **Co oznacza dla Polski wyrok TSUE w sprawie KRS i Izby Dyscyplinarnej?** na temat konsekwencji wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczącego zgodności z prawem unijnym nowych przepisów dotyczących sposobu wyłaniania członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz stworzenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z prawem unijnym i Konstytucją RP, a także dwa stanowiska: w sprawie zmian w Kodeksie karnym zaostrzających kary za niektóre przestępstwa i w sprawie prób destabilizowania funkcjonowania Sądu Najwyższego.

W minionym roku przygotowaliśmy dwa raporty o stanie praworządności w Polsce: **W obłężeniu – dlaczego polskie sądy są ważne dla Europy**, apelujący do Komisji Europejskiej o wszczęcie procedury przeciwnaruszeniowej w związku z nowym systemem dyscyplinarnym sędziów oraz **Pogłębiający się kryzys w Polsce. Kiedy w Europie umiera praworządność**, podsumowujący skutki łamania zasad państwa prawa i wzywający KE do wprowadzenia środka zapobiegawczego w sprawie Izby Dyscyplinarnej i postępowań dyscyplinarnych wszczynanych przeciwko sędziom w ramach nowego systemu dyscyplinarnego. Wydaliśmy też dwie analizy pokazujące znaczenie stanu praworządności w Polsce dla funkcjonowania Unii Europejskiej oraz rolę instytucji unijnych dla obrony niezależności sądownictwa w naszym kraju.

Monitoring procesu stanowienia prawa

Kontynuowaliśmy prowadzony od kilku lat monitoring procesu legislacyjnego, sprawdzając przestrzeganie zasad przejrzystości, standardów dobrej legislacji, otwartości na konsultacje publiczne, wypełnianie regulaminów Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, w tym oceny skutków regulacji. Działania te prowadzimy z członkami **Obywatelskiego Forum Legislacji**, zrzeszającego osoby uczestniczące w procesie legislacyjnym bądź go monitorujące (przedstawiciele organizacji społecznych, środowisk akademickich i naukowych, kancelarii prawnych oraz profesjonalni lobbyści).

Wyniki naszych obserwacji przedstawiliśmy w dwóch raportach: ze sposobu prowadzenia prac legislacyjnych w drugim półroczu 2018 roku oraz raporcie podsumowującym czteroletnią aktywność legislacyjną rządu i parlamentu (2015–2019). W raporcie tym wskazywaliśmy na dysfunkcjonalność systemu kontroli konstytucyjności prawa w związku z kryzysem praworządności i upadkiem autorytetu Trybunału Konstytucyjnego oraz na znaczące obniżenie standardów legislacyjnych, przejawiające się m.in. brakiem wypełniania elementarnych wymogów racjonalności uchwalanych przepisów, nieprzestrzeganiem zasad poprawnej legislacji, łamaniem lub obchodzeniem przepisów Regulaminu pracy Rady Ministrów czy Regulaminu Sejmu i Senatu. W minionej kadencji doszło do poważnego ograniczenia przejrzystości procesu legislacyjnego, a także zminimalizowania wagi konsultacji i opiniowania projektów aktów prawnych. Brak debaty w Sejmie i Senacie zredukował funkcje obu izb do roli „maszynki do głosowania” oraz znacząco ograniczył ich funkcje kontrolne. W raporcie rekomendujemy m.in. zatrzymanie postępującej erozji parlamentarzystów oraz degradowania roli Sejmu i Senatu jako podstawowych organów stanowienia prawa w Polsce, ustawowe uregulowanie procesu tworzenia prawa, stworzenie ustawowej gwarancji partycypacji obywateli w procesie stanowienia prawa poprzez umożliwienie im udziału w otwartych konsultacjach publicznych, przywrócenie obowiązku poprzedzenia projektu ustawy opracowaniem, skonsultowaniem i przyjęciem przez Radę Ministrów założeń projektu ustawy oraz stworzenie realnego systemu konsultacji publicznych poselskich projektów ustaw. Prezentacji raportu towarzyszyła dyskusja z udziałem parlamentarzystów, urzędników ministerialnych, akademików, dziennikarzy i przedstawicieli organizacji społecznych. Wnioski z raportów OFL były przywoływane w publikacjach prasowych i elektronicznych oraz w analizach polskich i zagranicznych

instytucji, m.in.: Grant Thornton (*Barometr otoczenia prawnego w polskiej gospodarce*), Freedom House (*Nations in Transit*), Komisji Europejskiej (*Country Report Poland 2019*), Banku Światowego (*Poland Structural Policies For Competitiveness*).

Przed wyborami parlamentarnymi 2019 roku Obywatelskie Forum Legislacji skierowało do komitetów wyborczych pytania o pomysł na zorganizowanie procesu stanowienia prawa. Odpowiedzi, lakoniczne i pozbawione merytorycznej analizy procesu stanowienia prawa, przesłały komitety wyborcze: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Koalicji Obywatelskiej, Polskiego Stronnictwa Ludowego, Konfederacji Wolność i Niepodległość. Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość nie odesłał odpowiedzi. Żadne z przedstawionych stanowisk nie prezentowało pomysłów na uwzględnienie w procesie stanowienia prawa głosu obywateli.

Funkcjonowanie państwa

W pierwszych miesiącach 2019 roku opublikowaliśmy analizę *Dla państwa i obywateli. Diagnoza i propozycje reformy służby cywilnej*, opisującą problemy najważniejszego segmentu administracji rządowej i przedstawiającą zarys reform. Analiza stała się punktem wyjścia do dyskusji na seminariach eksperckich organizowanych we współpracy z Centrum Polityki Publicznej Collegium Civitas. Odnoszono się do niej także w tekstach publicystycznych poświęconych służbie cywilnej. Analiza odbiła się dużym echem w organizacjach zrzeszających urzędników administracji publicznej. Była dyskutowana m.in. na konferencji programowej Koalicji Obywatelskiej w lipcu 2019 roku.

Przed wyborami parlamentarnymi przedstawiliśmy analizę *Zarządzanie strachem. Jak prawica wygrywa debatę publiczną w Polsce* poświęconą celowemu wykorzystywaniu lęków społecznych do manipulacji politycznej, na przykładzie kampanii antyuchodźczej prowadzonej w latach 2015–2017.

Wsparcie i ochrona prawna sygnalistów

W 2019 roku kontynuowaliśmy, prowadzone od dziesięciu lat, działania na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów, tj. osób, które działając w dobrej wierze i w trosce o dobro publiczne ujawniają nieprawidłowości lub zachowania nieetyczne w miejscu pracy albo środowisku zawodowym, narażając się na marginalizację zawodową, mobbing, bądź utratę pracy. Przygotowaliśmy, we współpracy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Instytutem Spraw Publicznych i NSZZ „Solidarność” 80, obywatelski projekt ustawy o ochronie sygnalistów, dostosowaliśmy brzmienie jego przepisów do nowych wymogów unijnych oraz opracowaliśmy uzasadnienie i ocenę skutków regulacji.

Wspólnie z Transparency International działaliśmy na rzecz uchwalenia dyrektywy unijnej o ochronie sygnalistów w Unii Europejskiej, która weszła w życie 17 grudnia 2019 roku. Zleciliśmy także badania opinii publicznej sprawdzające stosunek Polaków do sygnalistów i propozycji ich prawnej ochrony, przygotowanych przez nas w obywatelskim projekcie ustawy o sygnalistach. Ich wyniki przedstawiliśmy w raporcie *Gnębieni, podziwiani i... zasługujący na ochronę. Polacy o sygnalistach*.

Pakt uczciwości w zamówieniach publicznych

W 2016 roku przystąpiliśmy do międzynarodowego projektu „Pakty Uczciwości – mechanizm obywatelskiej kontroli na rzecz ochrony funduszy UE, etap II”, prowadzonego w 11 państwach Unii Europejskiej ze środków Komisji Europejskiej. Celem projektu, który prowadzony będzie do końca 2021 roku, jest sprawdzenie możliwości zastosowania tzw. „paktu uczciwości”, stworzonego przez Transparency International do ochrony środków UE przed nadużyciami oraz zwiększenia transparentności ich wydatkowania w ramach systemu zamówień publicznych. Pakt to specjalna umowa, do której przystępują zamawiający i oferenci zobowiązując się, że w ramach konkretnego przetargu będą postępować w sposób przejrzysty i odpowiedzialny, zarówno na etapie starania się o kontrakt, jak i w czasie jego

realizacji. Zgadza się też na monitorowanie procesu zamówienia przez zewnętrznego obserwatora społecznego.

W 2019 roku w ramach Paktu kontynuowaliśmy monitoring inwestycji realizowanej przez PKP PLK S.A., wskazanej przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Wartość inwestycji stanowi blisko pół miliarda złotych, a jej zakres obejmuje remont linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa-Zawiercie. We współpracy z JPL Project Sp. z o.o. oraz Kancelarią Prawa Prywatnego i Gospodarczego Togatus Sławomir Trojanowski analizowaliśmy dokumentację kontraktową, braliśmy udział w naradach koordynacyjnych w miejscu budowy, kierowaliśmy do wykonawcy inwestycji i inwestora zapytania i żądania wyjaśnień w sprawach, które mogły być źródłem ryzyka nadużyć. Interweniowaliśmy m.in. w sprawie prowadzenia robót bez wymaganego pozwolenia na budowę. Nasze działania skłoniły Centrum Unijnych Projektów Transportowych i Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju do podjęcia działań zaradczych oraz przyjęcia nowelizacji prawa budowlanego, w której doprecyzowane zostały warunki prowadzenia robót na zgłoszenie. Wsparliśmy wykonawcę monitorowanej przez nas inwestycji w opracowaniu i wdrożeniu Polityki Zarządzania Etycznego dla firmy obejmującej regulacje antykorupcyjne i procedury ochrony sygnalistów.

W ramach działań edukacyjnych towarzyszących monitoringowi zorganizowaliśmy dwa spotkania z mieszkańcami miejscowości, w których realizowana jest monitorowana inwestycja (w Słowiku 10 czerwca i w Myszkowie 24 października). Przedstawiliśmy wyniki monitoringu, a także poznawaliśmy opinie mieszkańców i władz regionu na temat przebiegu robót budowlanych. Zorganizowaliśmy też dwa seminaria z ekspertami i uczestnikami rynku zamówień publicznych na temat tego, jak poprawić przejrzystość zamówień oraz jak przekonać wykonawców i zamawiających do stosowania alternatywnych form rozwiązywania sporów.

W czerwcu projekt Pakty Uczciwości otrzymał nagrodę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich *Excellence in open administration* za innowacyjne podejście do współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi i prywatnymi firmami w budowaniu zaufania publicznego poprzez przeciwdziałanie korupcji.

Seminaria i debaty:

Jak przywrócić państwo prawa (14–15 stycznia) – dwudniowa konferencja poświęcona problemom naruszania podstawowych standardów praworządności w Polsce w wyniku wprowadzonych przez partię rządzącą zmian ustawowych. Grono prawników: konstytucjonalistów, akademików i praktyków prawa zastanawiało się jak skutecznie i w zgodzie z obowiązującym porządkiem konstytucyjnym przywrócić prawidłowe funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa, Sądu Najwyższego oraz sądownictwa powszechnego. W konferencji udział wzięli: dr hab. Agnieszka Bień-Kacała (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr Adam Bodnar (Rzecznik Praw Obywatelskich), Łukasz Bojarski (Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS), Jacek Czaja (Towarzystwo Prawnicze), Teresa Flemming-Kulesza (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie), dr hab. Agnieszka Frąckowiak-Adamska (Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski), prof. Samuel Issacharoff (New York University), prof. dr hab. Hubert Izdebski (Wydział Prawa Uniwersytetu SWPS), dr Wojciech Jasiński (Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski), Irena Kamińska (sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego), mec. Paulina Kieszkowska-Knapik (Inicjatywa #WolneSądy), dr Piotr Kładoczny (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Tomasz Tadeusz Koncewicz (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Gdański), dr Jarosław Kuisz („Kultura Liberalna”), prof. dr hab. Ewa Łętowska (była sędzia Trybunału Konstytucyjnego), dr hab. Marcin Matczak (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Ryszard Piotrowski (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Anna Rakowska-Trela (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki), Aleksander Smolar (Fundacja Batorego), prof. dr hab. Grażyna

Skąpska (Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Mirosław Wyrzykowski (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Jerzy Zajadło (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Fryderyk Zoll (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet w Osnabrück).

Jak poprawić transparentność zamówień w Polsce? (22 lutego) – seminarium eksperckie w ramach projektu Pakty Uczciwości na temat standardów przejrzystości w zamówieniach publicznych i zmianach w projekcie nowego prawa zamówień publicznych ogłoszonego przez rząd 24 stycznia 2019 roku z udziałem przedstawicieli Open Contracting Partnership (międzynarodowej organizacji promującej przejrzystość w zamówieniach publicznych i rozwiązania techniczne, które ją zapewniają) oraz Banku Światowego. Paneliści: Mariusz Haładyj (prezes Prokuratury Generalnej), dr Grzegorz Makowski (Fundacja Batorego), dr Hubert Nowak (prezes Urzędu Zamówień Publicznych), Karolis Granickas (Open Contracting Partnership) i Eliza Niewiadomska (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju). Prowadzenie: Katarzyna Batko-Tołuć (Sieć Obywatelska Watchdog Polska).

Droga do praworządności (13 marca) – seminarium eksperckie na temat politycznych uwarunkowań wprowadzania rozwiązań zmierzających do przywrócenia praworządności w Polsce. Model zmian proponowany przez Zespół Ekspertów Prawnych przedstawił członek Zespołu, prof. Marcin Matczak (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), a komentarze wygłosili Stefan Kawalec (Capital Strategy) i Ludwik Dorn (komentator polityczny, były poseł na Sejm). Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Wygaszanie czy reformowanie? Czy i jakie służby cywilnej potrzebujemy (27 marca) – seminarium eksperckie poświęcone sytuacji w służbie cywilnej i możliwościom wprowadzenia w niej zmian. Prowadzenie: dr Grzegorz Makowski (Fundacja Batorego).

Ugody w zamówieniach publicznych (5 kwietnia) – seminarium eksperckie w ramach projektu Pakty Uczciwości na temat korzyści i zagrożeń wynikających ze stosowania ugód w zamówieniach publicznych. Paneliści: dr Włodzimierz Dzierżanowski (Grupa Sienna), Przemysław Szelerski (Ministerstwo Finansów), Dariusz Ziemiński, (Kancelaria Ziemiński i Partnerzy). Prowadzenie: dr Grzegorz Makowski (Fundacja Batorego).

Demokratyzacja parlamentu. Stanowienie prawa (20 listopada) – seminarium eksperckie poświęcone stanowieniu prawa w kadencji 2015–2019 oraz możliwościom naprawy pracy parlamentu (przede wszystkim Senatu) w nowej kadencji udziałem parlamentarzystów, ekspertów i działaczy organizacji monitorujących proces legislacyjny. Spotkanie zorganizowane z okazji wydania raportu Obywatelskiego Forum Legislacji. Wprowadzenie Grażyna Kopińska (Fundacja Batorego). Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Analizy, raporty, opinie prawne dotyczące obrony praworządności:

W obłęzieniu. Dlaczego polskie sądy są ważne dla Europy?, dr Piotr Buras, John Dalhuisen, Gerald Knaus, Magdalena Milenkovska – analiza konsekwencji nowych procedur dyscyplinarnych w nowelizacji ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych dla niezależności sędziowskiej w Polsce oraz następstw tych zmian dla systemu prawnego całej Unii Europejskiej. Publikacja wydana wspólnie z European Stability Initiative.

Stan praworządności w Polsce. Działania podjęte przez instytucje Unii Europejskiej i niezrealizowane rekomendacje Komisji Europejskiej, Maria Ejchart-Dubois, Sylwia Gregorczyk-Abram, Paulina Kieszowska-Knapik, Michał Wawrykiewicz – komentarz na temat skuteczności działań podejmowanych przez instytucje Unii Europejskiej w celu przywrócenia praworządności w Polsce.

Stan praworządności w Polsce. Wyzwania dla instytucji unijnych w nowej kadencji, Maria Ejchart-Dubois, Sylwia Gregorczyk-Abram, Paulina Kieszkowska-Knapik, Michał Wawrykiewicz – przedstawienie aktualnego stanu postępowań w Radzie UE i TSUE dotyczących naruszeń praworządności w Polsce.

Co oznacza dla Polski wyrok TSUE w sprawie KRS i Izby Dyscyplinarnej?, dr hab. Piotr Bogdanowicz – analiza orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie niezgodności z przepisami unijnymi ustaw powołujących Krajową Radę Sądownictwa i Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego.

Pogłębiający się kryzys w Polsce. Kiedy w Europie umiera praworządność, dr Piotr Buras, John Dalhuisen, Gerald Knaus, Magdalena Milenkowska – analiza podsumowująca działania rządu Zjednoczonej Prawicy w wymiarze sprawiedliwości, w tym wprowadzenie nowych narzędzi dyscyplinowania sędziów. Publikacja wydana wspólnie z European Stability Initiative.

Ekspertyzy i publikacje na temat przywracania praworządności w Polsce

Preferowane kierunki zmian prowadzących do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego, dr hab. Marcin Matczak, dr Tomasz Zalański – propozycja zgodnych z Konstytucją RP sposobów przywrócenia niezależności i prawidłowego funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego.

Jak przywrócić państwo prawa? Sąd Najwyższy, dr Wojciech Jasiński – propozycja przywrócenia niezależności i prawidłowego funkcjonowania Sądu Najwyższego w zgodzie z Konstytucją RP.

Jak przywrócić państwo prawa? Krajowa Rada Sądownictwa, Łukasz Bojarski – propozycja zgodnych z Konstytucją RP sposobów przywrócenia niezależności i prawidłowego funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa.

Jak przywrócić państwo prawa? Sądownictwo powszechne, Jacek Czaja – propozycja przywrócenia praworządności i poprawy funkcjonowania sądów powszechnych.

Rola i miejsce prokuratury w systemie organów demokratycznego państwa prawnego w nowej ustawie o prokuraturze, Jarosław Onyszczyk, Katarzyna Kwiatkowska – propozycje przywrócenia praworządności w obszarze funkcjonowania prokuratury.

Jak przywrócić państwo prawa?, red. dr Tomasz Zalański – zbiór analiz rekomendujących sposoby przywrócenia praworządności w Trybunale Konstytucyjnym, Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądzie Najwyższym, prokuraturze i sądownictwie powszechnym wraz z materiałami z konferencji pod tym samym tytułem, w tym wykład otwierający prof. Samuela Issacharoffa, wystąpienie dr. hab. Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zapis dyskusji zamykającej obrady.

Publikacje, analizy i raporty dotyczące funkcjonowania państwa:

Skrywane projekty ustaw. XII komunikat Obywatelskiego Forum Legislacji – raport Obywatelskiego Forum Legislacji z monitoringu procesu stanowienia prawa prowadzonego w okresie od 16 maja do 15 listopada 2018 roku.

Ustawa w 2 godziny 20 minut. XIII komunikat Obywatelskiego Forum Legislacji – raport Obywatelskiego Forum Legislacji podsumowujący monitoring stanowienia prawa podczas całej kadencji parlamentu wraz z rekomendacjami zmian, m.in. postulat ustawowego uregulowania procesu legislacyjnego.

Dla państwa i obywateli. Diagnoza i propozycje reformy służby cywilnej, dr Grzegorz Makowski – analiza stanu służby cywilnej w Polsce wraz z rekomendacjami dotyczącymi zakresu i kierunku niezbędnych reform.

Gnębieni, podziwiani i... zasługujący na ochronę. Polacy o sygnalistach, dr Grzegorz Makowski, Marcin Waszak – podsumowanie wniosków z badania postrzegania sygnalistów w Polsce.

Zarządzanie strachem. Jak prawica wygrywa debatę publiczną w Polsce, dr Paweł Cywiński, Filip Katner, Jarosław Ziółkowski – analiza zarządzania strachem jako strategii politycznej na przykładzie kampanii antyuchodźczej prowadzonej przez polskich prawicowych polityków w latach 2015–2017.

forumIdei/Obywatele

W ramach tego działu zajmujemy się analizą polityki oraz samoorganizacji społecznej. Proponujemy rozwiązania zmierzające do wyrównywania szans i budowania pluralistycznej wspólnoty obywatelskiej poprzez poprawę jakości i dostępności usług publicznych.

W 2019 roku kontynuowaliśmy krytyczną refleksję nad modelami rozwiązań socjalnych, które odpowiadałyby na wyzwania współczesnego świata. Zajęliśmy się kwestią nierównego dostępu do transportu. Opublikowaliśmy raport **Polska sprawiedliwa komunikacyjnie** przedstawiający mapę obszarów wykluczenia komunikacyjnego w Polsce i rekomendacje możliwych rozwiązań, który stał się przedmiotem zorganizowanej przez nas debaty publicznej. Podjęliśmy również problem opieki instytucjonalnej i usług opiekuńczo-edukacyjnych dla najmłodszych. Wydaliśmy diagnozę pokazującą skalę niedoinwestowania opieki żłobkowej w Polsce oraz analizę korzyści wychowawczych, społecznych i ekonomicznych, jakie przynoszą inwestycje w usługi opiekuńczo-edukacyjne.

Zajęliśmy się także skutkami społecznymi reformy edukacji wprowadzonej przez rząd PiS. W badaniu ankietowym, zrealizowanym na nasze zlecenie w sierpniu przez CBOS, otrzymaliśmy dane pokazujące wzrost popularności korepetycji jako sposobu na uzupełnianie niedostatków systemu oświaty publicznej. Wyniki badania przedstawiliśmy w analizie **Dziel, rządź, ignoruj**, pokazującej, jak cztery lata rządów PiS odbiły się na edukacji oraz w dyskusji panelowej podczas konferencji **W jakiej Polsce chcemy żyć**. Badanie wskazuje, że pogorszenie jakości systemu edukacji pogłębia nierówności szans życiowych między uczniami z zamożnych i dobrze wykształconych rodzin a ich mniej uprzywilejowanymi rówieśnikami, co stoi w kontrze do oficjalnej narracji budującej obraz partii rządzącej jako siły prospołecznej, działającej na rzecz nieuprzywilejowanych.

W grudniu wydaliśmy analizę eksperta ds. polityki mieszkaniowej dr. hab. Piotra Lisa, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, pokazującą dlaczego zwiększenie liczby mieszkań na wynajem jest istotne nie tylko z punktu widzenia dostępności mieszkań, ale również z punktu widzenia stabilności całej gospodarki.

Seminaria i debaty:

Polska sprawiedliwa komunikacyjnie (9 stycznia) – debata publiczna o problemie wykluczenia transportowego w Polsce z udziałem autora publikacji prof. Tomasza Komornickiego (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polska Akademia Nauk). Komentarze: prof. dr hab. Irena E. Kotowska (Instytut Statystyki i Demografii, SGH) i Karol Trammer (redaktor „Z biegiem szyn”). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Jak przywrócić zaufanie do systemu edukacji publicznej? (6 marca) – seminarium eksperckie o skali i przejawach nieufności do systemu edukacji publicznej w Polsce po reformach rządu oraz krótko- i średnioterminowych zmianach, które mogą poprawić jakość polskiego systemu szkolnictwa. Wprowadzenie: prof. Zbigniew Sawiński (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN), dr Paulina Sobiesiak (Instytut Spraw Publicznych). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Przyszłość polskiej polityki rodzinnej (17 kwietnia) – seminarium eksperckie o kierunkach, jakie polityka rodzinna powinna przyjąć wobec aktualnych potrzeb w kontekście bardzo dużego

poparcia społecznego dla programu Rodzina 500+. Wprowadzenia: dr hab. Iga Magda (Kolegium Analiz Ekonomicznych, SGH), prof. Ryszard Szarfenberg (Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Polityka opieki nad małym dzieckiem (19 czerwca) – debata publiczna poświęcona problemowi ograniczonego dostępu do instytucji oferujących opiekę nad najmłodszymi dziećmi. Wprowadzenie: dr Dorota Szelewa (University College Dublin). Komentarze: dr hab. Anna Kurowska (Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski), prof. Ryszard Szarfenberg (Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski), prof. Irena E. Kotowska (Instytut Statystyki i Demografii, SGH). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Jak naprawić 500+? (3 października) – debata publiczna poświęcona efektywności programu Rodzina 500+ oraz możliwościom jego zreformowania z udziałem: dr. Rafała Bakalarczyka (Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego), dr. hab. Agnieszki Chłóń-Domińczak (Instytut Statystyki i Demografii, SGH), prof. Ireny E. Kotowskiej (Szkoła Główna Handlowa), dr. hab. Michała Mycka (Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Ruchy społeczne i polityka (5 grudnia) – seminarium z udziałem działaczy i działaczek organizacji pozarządowych, aktywistów i aktywistek społecznych oraz polityczek i polityków wywodzących się z ruchów i organizacji społecznych, a także obserwatorów życia obywatelskiego poświęcone dyskusji o roli, wyzwaniach i szansach związanych z obecnością przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i aktywistów w nowym polskim parlamencie. Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Młodzi – jacy są? Młodzi – jacy jesteście? 1. spotkanie Obserwatorium Młodych (11 grudnia) – pierwsze z serii spotkań dotyczących spraw młodego pokolenia poświęcone prezentacji najnowszych badań na temat młodych. Wystąpienia wprowadzające: Katarzyna Krzywicka (Grupa IQS), Michał Kot (Grupa IQS), Katarzyna Mortoń (dziennikarka, KOD), Ignacy Niemczycki (Front Europejski), dr Jakub Sawulski (Szkoła Główna Handlowa), Wawrzyniec Smoczyński (dziennikarz), prof. dr hab. Krystyna Szafraniec (Instytut Socjologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika). Prowadzenie: dr Michał Boni (były minister administracji i cyfryzacji, były poseł do Parlamentu Europejskiego).

Raporty i analizy:

Polska sprawiedliwa komunikacyjnie, prof. dr hab. Tomasz Komornicki – raport pokazujący, jak wykluczenie transportowe utrzuca nierówności społeczne w Polsce wraz z rekomendacjami poprawy tej sytuacji.

Polityka opieki nad małym dzieckiem: usługi edukacyjno-opiekuńcze a instrumenty pieniężne, dr Dorota Szelewa – ocena różnych instrumentów polityki rodzinnej, porównująca efekt usług edukacyjno-opiekuńczych i instrumentów pieniężnych, w tym bonu opiekuńczego, który miałby wprowadzić element „wyboru” w polityce opieki nad małym dzieckiem.

Ochrona zdrowia – czekając na katastrofę. Jak jej uniknąć, dr hab. Dawid Sześciło – analiza wskazująca na źródła dramatycznego kryzysu polskiej służby zdrowia, rekomendująca rozwiązanie w postaci realnej decentralizacji i uczynienia z samorządów odpowiedzialnego przed obywatelem gospodarza wszystkich poziomów opieki zdrowotnej.

Ukryta prywatyzacja w polskiej edukacji – skala i zagrożenia, dr Paweł Marczewski – opracowanie wyników z badań na temat prywatyzacji systemu edukacyjnego.

Dziel, rządz, ignoruj. Polska szkoła po czterech latach braku polityki edukacyjnej PiS, dr Paweł Marczewski – analiza konsekwencji społecznych zmian wprowadzonych w oświacie podczas rządów PiS w latach 2015–2019.

Polityka mieszkaniowa dla Polski. Dlaczego potrzeba więcej mieszkań na wynajem i czy powinno je budować państwo?, dr hab. Piotr Lis – raport o sytuacji mieszkaniowej w Polsce zawierający rekomendacje dotyczące sposobów zwiększenia liczby mieszkań na wynajem.

forumIdei/Europa

W ramach tego działu analizujemy polską politykę zagraniczną ze szczególnym uwzględnieniem działań Polski w ramach Unii Europejskiej. Przygotowujemy propozycje polityk związanych z obroną Unii jako wspólnoty wartości i wzmacnianiem bezpieczeństwa Polski. Definiujemy wyzwania i przedstawiamy możliwe działania w relacjach z Rosją, Białorusią i Ukrainą. Wspieramy dialog obywatelski i ekspercki z naszymi wschodnimi sąsiadami.

W 2019 roku koncentrowaliśmy się przede wszystkim na analizowaniu i proponowaniu rozwiązań dla polskiej polityki wschodniej oraz na proponowaniu możliwej strategii obecności Polski w ramach Unii Europejskiej. Działaliśmy też na rzecz wsparcia wartości europejskich w Polsce i w UE, m.in. kontynuowaliśmy zapoczątkowane w roku 2017 prace nad stworzeniem skutecznych mechanizmów prawnych i finansowych dla promocji demokracji i wartości europejskich w krajach członkowskich. Przygotowaliśmy także kampanię informacyjną o tym, czym jest Wspólnota Europejska i co przynależność do Unii Europejskiej daje państwu polskiemu i polskim obywatelkom i obywatelom.

W ciągu roku przygotowaliśmy kilka analiz i komentarzy o polskiej polityce zagranicznej i rekomendacji dotyczących pożądanych kierunków jej zmiany. Szczególną uwagę zwracaliśmy na relacje ze wschodnimi sąsiadami oraz na polską obecność w Unii Europejskiej. W ramach działań na rzecz tworzenia dobrych stosunków sąsiedzkich służących interesom Polski i Ukrainy oraz zbliżeniu między społeczeństwami obu krajów przeprowadziliśmy badania funkcjonowania granicy polsko-ukraińskiej i zaproponowaliśmy rozwiązania sprzyjające poprawie sytuacji na granicy i budowie granicy nowoczesnego sąsiedztwa.

Działania na rzecz unijnego instrumentu wsparcia organizacji społecznych

W 2019 roku kontynuowaliśmy działania na rzecz stworzenia unijnego mechanizmu finansowego wspierającego zakorzenienie demokracji i wartości europejskich w krajach unijnych. Promowaliśmy ideę zwiększenia środków na program Prawa i Wartości dla organizacji społecznych w ramach budżetu UE na lata 2021–2027 wśród europejskich organizacji obywatelskich, środowisk eksperckich, europosłów i przedstawicieli instytucji unijnych, a także wśród przedstawicieli władz państw członkowskich. We współpracy z europejskimi sieciami organizacji społecznymi przygotowaliśmy apel skierowany do państw członkowskich, by zgodnie z pozycją Parlamentu Europejskiego, wsparły zwiększenie środków na program Prawa i Wartości z 641 mln euro do 1,83 mld euro.

Opublikowaliśmy analizę ***Praworządność w Unii poza politycznymi podziałami. Sankcje budżetowe i nowy program dla obywateli***, prezentującą m.in. mechanizm działania planowanego instrumentu finansowego. Swoje propozycje przedstawialiśmy na spotkaniach i konferencjach w Polsce i zagranicą, m.in. podczas organizowanej przez nas debaty ***Europejskie wartości – konserwatywne, progresywne czy wspólne?*** oraz poświęconej temu tematowi konferencji w Parlamencie Europejskim.

Kampania informacyjna o Unii Europejskiej

W 2019 roku wydaliśmy publikację *Unia czy ją znamy?*, która w przystępny sposób pokazuje, czym jest Wspólnota Europejska i co przynależność do Unii daje państwu polskiemu i polskim obywatelom. W oparciu o dane zawarte w publikacji przygotowaliśmy 25 infografik upowszechnianych w mediach społecznościowych. Informacje, fakty i dane zawarte w publikacji dostarczały kontrargumentów na rozprzestrzenianą w Internecie dezinformację na temat UE. Działania prowadziliśmy we współpracy z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce. W grudniu na podstawie materiałów zawartych w publikacji Stowarzyszenie Verbum Nobile stworzyło aplikację *Polska w UE. Quiz wiedzy*.

Badanie funkcjonowania granicy polsko-ukraińskiej

Wraz z ukraińskimi partnerami Europa bez barier i Fundacja Odrodzenie sprawdzaliśmy funkcjonowanie granicy polsko-ukraińskiej oraz jej wpływ na społeczności zamieszkujące tereny przygraniczne. W oparciu o badania jakościowe i analizę danych zastanych przygotowaliśmy ocenę funkcjonowania granicy polsko-ukraińskich na poziomach: krajowym (strategiczne zarządzanie granicą, współpraca polsko-ukraińska, współpraca ukraińsko-unijna), regionalnym (rola granicy w życiu regionów przygranicznych) i lokalnym (proces przekraczania granicy). Szczególny nacisk został położony na postrzeganie granicy przez społeczności lokalne zamieszkujące w jej pobliżu. Wyniki badań i rekomendacje zostały przedstawione i skonsultowane m.in. z MSWiA, strażą graniczną, służbą celną, sekretariatem Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Białoruś–Ukraina, PKP GDDKiA, władzami wojewódzkimi i lokalnymi w badanym regionie. Uwagi tych instytucji zostały uwzględnione w raporcie *Granica nowoczesnego sąsiedztwa – jak ją zbudować?*, który został zaprezentowany we wrześniu na Forum Ekonomicznym w Krynicy i Kongresie Inicjatyw Wschodnich w Lublinie, podczas konferencji *Polska polityka wschodnia* we Wrocławiu, Wojnowicach i Lublinie oraz Forum Polska–Ukraina w Warszawie w listopadzie, a także na spotkaniu z przedstawicielami mieszkańców i prezydenta miasta w Przemyślu w grudniu 2019 roku.

Forum Polska–Ukraina

Organizowane przez nas od 2012 roku dyskusje Forum Polska–Ukraina gromadzą polityków, ekspertów, działaczy pozarządowych, dziennikarzy oraz liderów opinii publicznej z Polski i Ukrainy. Spotkania służą wymianie idei i poglądów między przedstawicielami obu społeczeństw, pomagają w zrozumieniu sytuacji politycznej i społecznej w obu krajach i budowaniu porozumienia. Dyskusje koncentrują się na sprawach dotyczących zarówno problemów wewnętrznych, jak i polityki międzynarodowej, wyzwaniach globalnych i problemów dwustronnych. Spotkaniom prowadzonym w formule okrągłego stołu towarzyszą publiczne debaty i konferencje z udziałem polskich i ukraińskich uczestników.

W 2019 roku, we współpracy z Międzynarodową Fundacją Odrodzenie z Kijowa zorganizowaliśmy dwa spotkania **Forum Polska–Ukraina**: w maju w Kijowie i w listopadzie w Warszawie. Kijowskie Forum (30–31 maja) poświęcone było dyskusji o rezultatach wyborów prezydenckich w Ukrainie i europejskich w Polsce oraz ich skutkach dla stosunków polsko-ukraińskich i europejskich. Uczestnicy spotkali się z wiceministrem spraw zagranicznych Wasylem Bodnarem i parlamentarzystami różnych opcji politycznych. Spotkaniu ekspertów towarzyszyła publiczna debata *Wyniki wyborów do PE: skutki dla UE, Polski i Ukrainy* moderowana przez Tarasa Kaczkę (Międzynarodowa Fundacja Odrodzenie) z udziałem: Edwina Bendyka (Fundacja Batorego), Andrzeja Brzezieckiego („Nowa Europa Wschodnia”), dr Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Warszawskie Forum Polska–Ukraina (18–19 listopada) skupione było wokół dwóch kwestii: nowej sytuacji politycznej po wyborach parlamentarnych w obu krajach oraz granicy polsko-ukraińskiej. Zgromadzeni zastanawiali się m.in. czy zmiany w rozkładzie sił władzy i opozycji w Polsce mogą się

przełożyć na zmiany w polskiej polityce zagranicznej i jakie to może mieć znaczenie dla Ukrainy oraz czy nowa ukraińska władza będzie dążyć do przełomu w relacjach z Polską. Omawiano aktualną polską politykę wobec Ukrainy oraz generalne trendy w polityce UE. Zastanawiano się jakie mogą być ich konsekwencje dla Polski, Unii oraz dla Ukrainy. Spotkaniu ekspertów towarzyszyła debata publiczna **Polska-Ukraina. Granica nowoczesnego sąsiedztwa**, podczas której zaprezentowane zostały wyniki badań jakościowych prowadzonych przez nas na granicy polsko-ukraińskiej wspólnie z ukraińskim partnerem, organizacją Europa bez Barrier. Wyniki badań zaprezentowały: Iryna Sushko (Europa bez Barrier) oraz dr Marta Jaroszewicz (Fundacja Batorego). Wyniki komentowali: dr hab. Paweł Kowal (poseł na Sejm, Instytut Studiów Politycznych PAN), ks. Stefan Batruch (Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza), dr Jewhen Hlibowycy (Centrum Ekspertyz pro.mova, Ukraiński Uniwersytet Katolicki). Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Dyskusje i seminaria eksperckie:

Polska w Unii – pasażer na gapę czy współprowadzący? (17 stycznia) – debata publiczna o zmianach kształtu wspólnoty europejskiej i pozycji Polski w jej ramach. Wystąpienie wprowadzające: Radosław Sikorski, były minister spraw zagranicznych RP. Komentarze: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego), Michał Syska (Ośrodek Myśli Społecznej im. F. Lassalle’a), Michał Szułdrzyński („Rzeczpospolita”) i dr Karolina Wigura („Kultura Liberalna”). Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Rosja i Unia: konflikt, dialog czy chaos? (28 marca) – debata publiczna o stanie relacji UE–Rosja, połączona z prezentacją raportu *Selective Engagement between the EU and Russia* autorstwa Sabine Fischer (Public Diplomacy EU and Russia Project, członkini EUREN). Wprowadzenie: ambasador UE w Rosji Markus Ederer. Uczestnicy dyskusji: Marek Menkiszak (Ośrodek Studiów Wschodnich), dr Łukasz Kulesa (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych). Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Kryzysy i zagrożenia przyszłości (14 maja) – seminarium eksperckie poświęcone kryzysom i zagrożeniom globalnym. Wprowadzenie: Eugeniusz Smolar (Centrum Stosunków Międzynarodowych). Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego).

Stan Unii Europejskiej po wyborach (5 czerwca) – seminarium eksperckie z udziałem prof. Timothy Gartona Asha (European Studies St. Antony’s College, Uniwersytet Oksfordzki). Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Europejskie wartości – konserwatywne, progresywne czy wspólne (17 czerwca) – debata publiczna o nowym programie unijnym Prawa i Wartości planowanym na 2021–2027 wspierającym organizacje i inicjatywy społeczne z udziałem dr Pawła Cywińskiego (uchodzczy.info), Pauliny Kieszkowskiej-Knapik (Inicjatywa #WolneSądy), dr Pawła Musiałka (Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego), dr Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz (Fundacja Batorego), Katarzyny Sadło (Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego). Prowadzenie: dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego).

Polska-Ukraina. Granica nowoczesnego sąsiedztwa (18 listopada) – debata publiczna o sytuacji na granicy polsko-ukraińskiej prezentująca wyniki badania jakościowego prowadzone we współpracy z ukraińską organizacją Europa bez Barrier. Prezentacja wyników badań: dr Marta Jaroszewicz (Fundacja Batorego), Iryna Suszko (Europa bez Barrier). Komentarze: dr hab. Paweł Kowal (poseł, Instytut Studiów Politycznych, PAN), ks. Stefan Batruch (Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza), Jewhen Hlibowycy (centrum ekspertyz pro.mova, Ukraiński Uniwersytet Katolicki).

Granica nowoczesnego sąsiedztwa. Jak ją zbudować? (19 grudnia) – seminarium w Przemysłu z udziałem ekspertów, przedstawicieli społeczności lokalnej, władz samorządowych, Straży Granicznej oraz

Urzędu Celno-Skarbowego prezentujące wyniki badań jakościowych na granicy polsko-ukraińskiej. Prezentacja wyników badań: dr Marta Jaroszewicz (Fundacja Batorego). Prowadzenie: Edwin Bendyk (Fundacja Batorego).

Analizy, raporty, policy papers:

Unia. Czy ją znamy?, Jan Jakub Chromiec, dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – fakty i mity na temat członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Bez prawa i bezpieczeństwa. Polska w nowym świecie, dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – analiza zmiany polityki Unii Europejskiej i państw członkowskich w stosunku do Rosji oraz ich konsekwencji dla bezpieczeństwa i polityki zagranicznej Polski.

Granica nowoczesnego sąsiedztwa. Jak ją zbudować? Wnioski z badania jakościowego, dr Marta Jaroszewicz, Iryna Suszko – podsumowanie wniosków z badań jakościowych funkcjonowania granicy polsko-ukraińskiej.

Praworządność w Unii poza politycznymi podziałami. Sankcje budżetowe i nowy program dla obywateli, dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – analiza dwóch projektowanych mechanizmów, które mają zapobiegać podważaniu w UE wspólnych zasad: uzależnienia dostępu do unijnych funduszy od stanu praworządności w państwach członkowskich oraz unijnego programu Prawa i Wartości.

forumIdei/Debaty

Obok konferencji i debat inspirowanych tekstami powstałymi w ramach prac zespołów eksperckich organizujemy także inne spotkania, wychodzące poza tematy podejmowane w naszej działalności eksperckiej, poświęcone kwestiom istotnym dla przyszłości naszego państwa i regionu. Ich celem jest pogłębianie dyskusji toczących się w polskiej przestrzeni publicznej oraz wprowadzanie do debaty publicznej nowych wątków i tematów. Do organizowanych przez nas dyskusji, konferencji i seminariów zapraszamy osoby wywodzące się z różnych środowisk, o różnych wrażliwościach, poglądach politycznych i przekonaniach ideowych. Wierzymy, że niezależna przestrzeń spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów, działaczy społecznych oraz dziennikarzy jest warunkiem niezbędnym dla funkcjonowania debaty publicznej i wymiany idei.

W 30. rocznicę demokratycznych zmian w Polsce i jednocześnie trzydziestolecie działalności naszej Fundacji, podjęliśmy temat polskich doświadczeń w tym okresie. Staliśmy się dokonać bilansu przemian, opisać miejsce, w jakim znalazła się Polska, a także zidentyfikować wyzwania, jakie czekają ją w przyszłości. O tym, jakie zadania na najbliższą przyszłość wynikają z diagnozy polskiej współczesności poświęcona była dwudniowa konferencja **W jakim kraju chcemy żyć?** zorganizowana w przededniu wyborów parlamentarnych.

Konferencje, debaty i seminaria:

Rozdarty kraj. Jak zżyć Polskę (4 kwietnia) – pierwsza z trzech konferencji zorganizowanych na 30-lecie Fundacji Batorego. Rozmawialiśmy o problemach dezintegracji i integracji politycznej, społecznej, kulturowej naszego społeczeństwa. Podczas pierwszej sesji *Wielka zmiana: triumf wyzwolenia i awansu, ból wykorzenienia i degradacji* wprowadzenia wygłosili: prof. Henryk Domański (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), dr hab. Adam Leszczyński (Uniwersytet SWPS) oraz prof. Jadwiga Staniszkis. Spotkanie prowadził Aleksander Smolar (Fundacja Batorego). Drugą sesję *Społeczne, polityczne i kulturowe rozjeżdżanie się Polski* otworzyli: Ludwik Dorn (komentator polityczny, były poseł), prof. Anna Giza-Poleszczuk (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski) i dr hab. Marcin Napiórkowski (Instytut Kultury Polskiej, Uniwersytet Warszawski). Dyskusję prowadził dr hab. Mikołaj Cześnik (Fundacja Batorego). Wprowadzenia do sesji ostatniej *Jak zżyć kraj?* wygłosili: prof. dr hab. Andrzej Rychard

(Instytut Filozofii i Socjologii, PAN), Wawrzyniec Smoczyński (Centrum Analityczne Polityka Insight) oraz dr hab. Kazimierz Michał Ujazdowski (były poseł do Parlamentu Europejskiego). Spotkanie prowadziła dr Anna Materska-Sosnowska (Fundacja Batorego).

Polska w Europie, czyli gdzie? (16 maja) – druga z trzech publicznych konferencji zorganizowanych na 30-lecie Fundacji Batorego. W pierwszym panelu poświęconym polskim problemom z europejską tożsamością udział wzięli: prof. Małgorzata Kowalska (Katedra Filozofii i Etyki, Uniwersytet w Białymstoku), Aleksander Smolar (Fundacja Batorego), dr Jan Tokarski („Przegląd Polityczny”, „Kronos”), dr Maciej Zięba OP. Prowadzenie: dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego). W drugim panelu poświęconym polskiej polityce europejskiej wprowadzenie wygłosili: dr Piotr Buras (Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznej) oraz dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego). Wystąpienia komentowali dr Olaf Osica (Ośrodek Studiów Wschodnich) i prof. Sebastian Póciennik (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych). Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Kontrowersje 30-lecia? (13–14 czerwca) – trzecia z serii konferencji na 30-lecie Fundacji. W okrugłą rocznicę wydarzeń 1989 roku pytaliśmy o to, co wywoływało i nadal wywołuje kontrowersje oraz jest istotne dla dzisiejszych polskich sporów. W pierwszej sesji *Mity i rzeczywistość: kto i jak przyczynił się do wielkich zmian 1989 roku* udział wzięli: prof. Antoni Dudek (Instytut Politologii, UKSW), dr hab. Rafał Matyja (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie), Michał Sutowski („Krytyka Polityczna”), prof. Paweł Śpiewak (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), prof. Anna Wolff-Powęska (SWPS Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny, Wydział Zamiejscowy w Poznaniu). Spotkanie prowadził dr hab. Mikołaj Czeźnik (Fundacja Batorego). W sesji drugiej *Kto kogo zdradził?* udział wzięli: prof. Ryszard Bugaj (Instytut Nauk Ekonomicznych, PAN), dr Dominika Kozłowska (Miesięcznik Znak), dr hab. Piotr Laskowski (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych, Uniwersytet Warszawski), dr Karolina Wigura („Kultura Liberalna”), Maciej Zięba OP (dominikanin, teolog, filozof i publicysta). Dyskusję moderował Aleksander Smolar (Fundacja Batorego). W sesji trzeciej *Czy była modernizacyjna alternatywa?* udział wzięli: prof. Stanisław Gomułka (Business Centre Club), prof. Jerzy Osiatyński (członek Rady Polityki Pieniężnej), prof. Andrzej Szahaj (Instytut Filozofii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. Katarzyna Żukrowska (Instytut Studiów Międzynarodowych, SGH). Spotkanie prowadził Aleksander Smolar (Fundacja Batorego). W sesji czwartej *Czy polska dojrzała do demokracji?* udział wzięli: prof. Małgorzata Kowalska (Katedra Filozofii i Etyki, Uniwersytet w Białymstoku), Robert Krasowski (Fundacja im. Immanuela Kanta), dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN) oraz Sławomir Sierakowski („Krytyka Polityczna”). Spotkanie moderowała dr Anna Materska-Sosnowska (Fundacja Batorego).

Ekonomia polityczna populizmu w Europie (19 czerwca) – seminarium eksperckie, na którym wystąpienie wprowadzające o ekonomicznych uwarunkowaniach kryzysu populistycznego w Europie wygłosił Siergiej Gurijew, od 2015 roku główny ekonomista Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, były rektor Rosyjskiej Szkoły Ekonomicznej. Dyskusję moderował Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Polska między wyborami (24 czerwca) – dyskusja z udziałem intelektualistów, akademików, badaczy, publicystów i komentatorów sceny politycznej o sytuacji społeczno-politycznej w Polsce po majowych wyborach do Parlamentu Europejskiego i przed jesiennymi wyborami parlamentarnymi. Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

W jakim kraju chcemy żyć (seminarium) (4 września) – dyskusja przedstawicieli środowisk opiniotwórczych pokolenia 1975+ o tym, jak powstrzymać ewolucję systemową w kierunku autorytaryzmu oraz przeciwdziałać rosnącemu poparciu społecznemu dla takich rozwiązań.

W jakim kraju chcemy żyć? (17–18 września) – publiczna konferencja poświęcona kluczowym wyzwaniom stojącym przed Polską. W sześciu panelach tematycznych (*Szkoła (nie)równych szans, Służba*

zdrowia bliżej obywatela, Polska sprawiedliwa komunikacyjnie, Transformacja energetyczna jako wyzwanie cywilizacyjne, Równowaga władz – sąd, parlament, rząd oraz Polska praworządna we wspólnej Europie) przedstawiono konkretne rozwiązania w najważniejszych dla obywateli sferach. Wystąpienia: Marek Balicki (Narodowy Program Zdrowia Psychicznego), Adam Bodnar (Rzecznik Praw Obywatelskich), Piotr Bogdanowicz (Katedra Prawa Europejskiego, Uniwersytet Warszawski, Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji Batorego), Michał Boni (były minister administracji i cyfryzacji, były poseł do Parlamentu Europejskiego), Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (kandydatka Lewicy do Sejmu), Sylwia Gregorczyk-Abram (Inicjatywa #WolneSądy), Iga Kazimierczyk (Fundacja Przestrzeń dla Edukacji), Paulina Kieszkowska-Knapik (Inicjatywa #WolneSądy), Tomasz Komornicki (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, PAN), Katarzyna Lubnauer (kandydatka Koalicji Obywatelskiej do Sejmu), Beata Maciejewska (kandydatka Lewicy do Sejmu), Joanna Maćkowiak-Pandera (Forum Energii), Wanda Nowicka (kandydatka Lewicy do Sejmu), dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Fundacja Batorego), Michał Piękoś (kandydat Lewicy do Sejmu), prof. Zbigniew Sawiński (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), Michał Syska (Ośrodek Myśli Społecznej im. F. Lassalle'a), dr hab. Dawid Sześciło (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, ekspert Fundacji Batorego), Kazimierz Michał Ujazdowski (kandydat Koalicji Obywatelskiej do Senatu), dr Arkadiusz Walczak (Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń), Michał Wolański (Instytut Infrastruktury, Transportu i Mobilności, SGH), Piotr Woźny (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), dr hab. Mirosław Wyrzykowski (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), Paweł Zalewski (kandydat Koalicji Obywatelskiej do Sejmu), Rafał Zasuń (redaktor portalu wysokie-napiecie.pl). Wprowadzenie: prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN, członek Rady Fundacji Batorego). Podsumowania: prof. Małgorzata Kowalska (Katedra Filozofii i Etyki, Uniwersytet w Białymstoku), prof. Andrzej Leder (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN), dr hab. Marcin Matczak (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji Batorego). Moderatorzy sesji: dr Piotr Buras (Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych), dr hab. Mikołaj Cześnik (Fundacja Batorego), dr Adam Gendźwiłł (Zakład Rozwoju i Polityki Lokalnej, Uniwersytet Warszawski, Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji Batorego), dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego), dr Anna Materska-Sosnowska (Fundacja Batorego).

Demokraci wobec nowych wyzwań (26 listopada) – spotkanie z udziałem polityków, ekspertów i działaczy organizacji społecznych o sytuacji społeczno-politycznej po jesiennych wyborach parlamentarnych z uwzględnieniem kondycji i zadań demokratycznej opozycji. Prowadzenie: Aleksander Smolar (Fundacja Batorego).

Publikacje

Polska między wyborami. Dyskusja – zapis rozmowy intelektualistów, która odbyła się 24 czerwca, po wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Nie trzecia, nie czwarta a wspólna. Opowieść o Rzeczypospolitej, dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – tekst przedstawiający wizję demokratycznej, praworządnej Polski odpowiadającej na współczesne wyzwania wewnętrzne i międzynarodowe.

Raporty i inne opracowania forumIdei prezentowane i omawiane były w mediach w Polsce i za granicą. Teksty i wywiady z analitykami i ekspertami forumIdei były publikowane na łamach m.in. „Dziennika Gazety Prawnej”, „Gazety Wyborczej”, „Polityki”, „Rzeczypospolitej”, „Tygodnika Powszechnego” oraz portali: „Krytyka Polityczna”, ngo.pl, Oko.press, onet.pl, Wiadomo.co. Występowali oni także w programach m.in. telewizji Polsat i TVN oraz w radiu TOK.fm.

Od jesieni 2018 roku komentarze eksperckie ukazują się na blogu forumIdei, który jest formą interaktywnej komunikacji z uczestnikami debat oraz czytelnikami naszych raportów i analiz. W 2019 roku

ukazało się 51 wpisów odnoszących się do opracowań i komentujących bieżące wydarzenia. Wybrane wpisy ukazały się także w wersji angielskiej na łamach portalu Notes from Poland.

W 2019 roku program finansowany był ze środków Fundacji, a także z dotacji: Komisji Europejskiej (za pośrednictwem Transparency International), Międzynarodowej Fundacji Odrodzenie w Kijowie oraz Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej.

Koszty programu	2 181 311,13 zł
-----------------	-----------------

Fundusze Powierzone

W ramach promocji zachowań filantropijnych i wspierania rozwoju filantropii w Polsce Fundacja administruje powierzonymi jej funduszami firm i osób prywatnych. Prowadzone przez Fundację fundusze, ustanawiane są w oparciu o umowę o powierzeniu środków między fundatorem a Fundacją, określającą cele i zasady funkcjonowania funduszu.

W minionym roku Fundacja prowadziła **dziewięć funduszy powierzonych**: Fundusz im. Beaty Pawlak, z którego finansowany jest konkurs na nagrodę dla autora/ki publikacji (książki lub artykułu) na temat innych kultur, religii i cywilizacji, Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko oferujący stypendia dla studentów pierwszego i drugiego roku warszawskich uczelni państwowych, Fundusz im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj” wspierający rozwój amatorskiego ruchu chóralnego w woj. mazowieckim, Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel finansujący stypendia dla uczniów i absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela w Gniewczynie Łańcuckiej, Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów finansujący stypendia dla uczniów z niezamożnych rodzin z Wadowic i Nowego Sącza, Fundusz Małgorzaty Szejnert wspierający edukację obywatelską i historyczną młodzieży, Fundusz Rodziny Gavellów wspierający prowadzone przez organizacje pozarządowe programy stypendialne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w województwie świętokrzyskim, Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka finansujący stypendia dla absolwentów szkół średnich oraz studentów dziennych studiów licencjackich lub magisterskich polskich uczelni państwowych, Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj finansujący stypendia dla młodych ludzi z niezamożnych środowisk zakwalifikowanych na pierwszy rok studiów dziennych w państwowych uczelniach wyższych na wydziałach związanych z informatyką i nowymi technologiami.

W 2019 roku z Funduszy Powierzonych przyznaliśmy **94 stypendia** na rok akademicki 2019/2020 na łączną kwotę **349 010 zł** oraz **11 dotacji** na kwotę **130 040 zł**.

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundusz został utworzony w 2008 roku przez przyjaciół i rodzinę tragicznie zmarłej prawniczki Iwony Winiarskiej-Feleszko. Fundusz zasilany jest darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla studentów studiów dziennych państwowych uczelni warszawskich pochodzących z niezamożnych środowisk, mniejszych miast i małych miejscowości. W roku 2019 stypendia na I rok studiów w wysokości 700 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego otrzymało 5 osób na łączną kwotę **35 000 zł**, 2 osoby otrzymały stypendium na II rok w wysokości 600 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie **10 800 zł**. W sumie w 2019 przyznano stypendia na łączną kwotę **45 800 zł**.

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

Fundusz utworzony został w 2011 roku przez rodzinę tragicznie zmarłego Staszka Jonczyka, pasjonata muzyki chóralnej. Ze środków funduszu wspierany jest rozwój amatorskiego ruchu chóralnego w województwie mazowieckim, szczególnie działania związane z doskonaleniem głosu i podnoszeniem umiejętności wokalnych członków zespołów. Fundusz jest zasilany darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. W 2019 roku ze środków Funduszu sfinansowano 5 dotacji w łącznej kwocie **17 640 zł**.

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Fundusz utworzony został w 2015 roku z darowizny Jadwigi Chruściel w wysokości 50 000 USD i powiększony darowizną w wysokości 30 000 USD w 2018 roku. Ze środków Funduszu przyznawane są stypendia dla niezamożnych uczniów gimnazjum oraz dla absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (rodzinnej miejscowości patrona szkoły), kontynuujących naukę w szkole średniej lub w uczelni wyższej. W roku 2019 Kapituła Funduszu przyznała na rok szkolny 2019/2020 2 stypendia w wysokości 100 zł/mies. na 10 miesięcy roku szkolnego na łączną kwotę 2000 zł dla uczniów szkoły podstawowej, 17 stypendiów w wysokości 150 zł/mies. na 10 miesięcy roku szkolnego na kwotę 25 500 zł dla uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych oraz 3 stypendia w wysokości 400 zł/mies. dla studentów I roku na 10 miesięcy roku akademickiego na kwotę 12 000 zł i 3 stypendia w wysokości 300 zł/mies. przez 9 miesięcy dla studentów III roku na kwotę 5400 zł. W sumie przyznano stypendia na łączną kwotę **44 900 zł**.

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Fundusz został utworzony w 2012 roku przez Janinę i Tomasza Maczugów, ze środków zebranych dzięki licytacji ich księgozbioru, w celu wspierania młodych ludzi z niezamożnych rodzin, zamierzających studiować w polskich uczelniach państwowych na dziennych studiach licencjackich lub magisterskich. Środki Funduszu, zgodnie z wolą darczyńców, przeznaczone są na stypendia dla absolwentów 3 liceów z Wadowic i Nowego Sącza. W 2019 roku stypendia na I rok studiów w wysokości 500 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego otrzymały 4 osoby w łącznej kwocie **20 000 zł**.

Fundusz Małgorzaty Szejnert

Fundusz utworzony został w 2001 roku z darowizny w postaci 14 000 akcji firmy Agora SA o wartości 855 881,76 zł, przekazanych przez Małgorzatę Szejnert, pisarkę i reporterkę Gazety Wyborczej. Fundusz ma charakter funduszu wieczystego – dochody z jego inwestowania przekazywane są na inicjatywy i projekty wskazane przez Fundatorkę, zgodne z aktualnym zakresem działalności Fundacji. Do 2015 roku z Funduszu wspierane były działania dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych i pomocy osobom niepełnosprawnym. W 2019 roku z Funduszu sfinansowano jedną dotację w wysokości **30 000 zł** na prowadzenie młodzieżowych klubów historycznych.

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundusz utworzony został w 2010 roku z darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów z USA. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla uczniów pochodzących z niezamożnych środowisk i z mniejszych miejscowości w województwie świętokrzyskim. W 2019 roku z Funduszu sfinansowano **5 dotacji** w łącznej kwocie **82 500 zł**.

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Fundusz został utworzony w 2011 roku przez rodzinę Putka, właścicieli cukierni i piekarni Putka. Jest zasilany darowiznami i wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, przekazywanymi przez członków rodziny oraz przez osoby, którym bliski jest cel przyświecający fundatorom. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z rodzin o niskich dochodach, którzy bez pomocy stypendialnej nie zdecydowaliby się na podjęcie nauki w uczelniach wyższych. Ze środków Funduszu finansowane są stypendia „rekrutacyjne” (przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z ubieganiem się o przyjęcie na studia) oraz stypendia na pierwszy, drugi i trzeci rok studiów magisterskich lub licencjackich w polskich uczelniach państwowych. W 2019 roku Kapituła Funduszu na rok akademicki 2019/2020 przyznała: 20 jednorazowych stypendiów rekrutacyjnych w wysokości od 135 zł do 510 zł w łącznej kwocie **4810 zł**, piętnaście 10-miesięcznych stypendiów na I rok studiów w wysokości 700 zł/mies. w łącznej kwocie **105 000 zł**, osiem 9-miesięcznych stypendiów na II rok studiów w wysokości 500 zł/mies. w łącznej kwocie **36 000 zł** i pięć 9-miesięcznych stypendiów na III rok studiów w wysokości 500 zł/mies. w łącznej kwocie **22 500 zł**. Razem przyznano stypendia na kwotę **168 310 zł**.

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Fundusz utworzony został w 2015 roku z darowizny Grupy Pracuj. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z niezamożnych środowisk zakwalifikowanych na pierwszy rok studiów dziennych w państwowych uczelniach wyższych na wydziałach związanych z informatyką i nowymi technologiami: w Krakowie (Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej oraz Wydział Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji na Akademii Górniczo-Hutniczej, Wydział Matematyki i Informatyki na Uniwersytecie Jagiellońskim), w Lublinie (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej), w Rzeszowie (Wydział Elektrotechniki i Informatyki na Politechnice Rzeszowskiej), w Warszawie (Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki na Uniwersytecie Warszawskim, Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych oraz Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych na Politechnice Warszawskiej). W roku 2019 Kapituła Funduszu przyznała 10 stypendiów na I rok studiów w wysokości 700 zł/mies. w łącznej kwocie **70 000 zł**.

Program był finansowany z darowizn osób indywidualnych i firm, z wpłat 1% oraz ze środków Fundacji.

Stypendia, dotacje (wszystkie wypłacone w 2019 roku)	467 350,00 zł
Koszty realizacji programu	111 998,06 zł
Razem koszty programu	579 348,06 zł

Dotacje

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

W 2019 roku sfinansowano 5 dotacji w łącznej kwocie **17 640 zł**.

Biełański Ośrodek Kultury, Chór Kohejza	3640 zł
Centrum Kultury w Piasecznie, Zalesiańskie Towarzystwo Śpiewacze	4000 zł
Stowarzyszenie The Project, Chór Tra le nuvole	4000 zł
Stowarzyszenie Voces Gaudii, Chór Voces Gaudii	4000 zł

Warszawskie Towarzystwo Chorałowe „Gregorianum” im. Edwarda Jozajtisa, Warszawa, chór „Gregorianum” 2000 zł

Fundusz Małgorzaty Szejnert

W 2019 roku z Funduszu sfinansowano jedną dotację w wysokości **30 000 zł**.

Fundacja im. Kazimierza i Zofii Moczarskich – dotacja na prowadzenie Młodzieżowych Klubów Historycznych. 30 000 zł

Fundusz Rodziny Gavellów

W 2019 roku z Funduszu sfinansowano **5 dotacji** w łącznej kwocie **82 500 zł**.

Fundacja „Daj szansę”, Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie 20 000 zł
Programy stypendialne dla niezamożnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych pochodzących z powiatu skarżyskiego.

Fundacja Vive Serce Dzieciom, Kielce, woj. świętokrzyskie 20 000 zł
Program stypendialny „Korab” dla uczniów szkół z klas 7 i 8 oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu staszowskiego.

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łągów, Łągów, woj. świętokrzyskie 20 000 zł
Program stypendialny „Sakiewka Zbója Madeja” dla uczniów z klas 7 i 8 z gmin: Łągów, Nowia Słupia, Brody.

Stowarzyszenie Świętokrzyski Fundusz Lokalny, Kielce, woj. świętokrzyskie 15 000 zł
Program Stypendialny „Żaczek” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu kieleckiego zamieszkałych w miejscowościach do 30 000 mieszkańców.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Iłżeckiej, woj. mazowieckie 7 500 zł
Program Stypendialny „Żaczek-Iłżaczek” dla uczniów z klas 7 i 8 oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Iłża.

Stypendia

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Stypendia na I rok studiów

Maria Lipińska – studentka I roku dziennikarstwa na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Natalia Nowackiewicz – studentka I roku prawa na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Adrian Wojtasik – student I roku dziennikarstwa i medioznawstwa na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Aleksandra Zagórska – studentka I roku na kierunku lekarskim na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Mikołaj Frycz – student I roku prawa na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wypłacono 2800 zł

Stypendia na II rok studiów

Konrad Janus – student II roku, SGH – 5400 zł – wypłacono 1800 zł
Żaneta Okła – studentka II roku, filologia polska na Uniwersytecie Warszawskim – 5400 zł – wypłacono 1800 zł

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Uczniowie szkoły podstawowej:

Maciej Homa – 1000 zł, wypłacono 400 zł
Iwona Lisek – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Uczniowie szkół ponadpodstawowych:

Paweł Bosak – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Gabriela Foszczej – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Aleksandra Gwóźdź – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Ewelina Jasz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Karolina Kiełbicka – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Patrik Kojder – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Aleksandra Konieczny – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Nina Konieczny – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Michał Kulpa – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Kamila Michalik – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Weronika Piróg – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Karolina Podolec – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Jakub Portas – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Wiktoria Sieczkoś – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Dominika Sobala – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Szymon Tytuła – 1500 zł, wypłacono 600 zł
Karolina Wasilewska – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Studenci I roku:

Wiktoria Dąbrowicz – 4000 zł, wypłacono 1600 zł
Artur Krupa – 4000 zł, wypłacono 1600 zł
Klaudia Krutysz – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Studenci III roku:

Barbara Gardziel – 2700 zł, wypłacono 900 zł
Aleksandra Jasz – 2700 zł, wypłacono 900 zł

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Anna Głowacka – studentka I roku matematyki na AGH – 5000 zł – wypłacono 2000 zł
Łukasz Korzeniowski – student I roku prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim – 5000 zł – wypłacono 2000 zł
Natalia Orkisz – studentka I roku filologii francuskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim – 5000 zł – wypłacono 2000 zł
Patrik Studziński – student I roku informatyki na AGH – 5000 zł – wypłacono 2000 zł

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Jednorazowe stypendia rekrutacyjne w łącznej kwocie 4810 zł:

Kamila Bała
Wiktoria Chłopek
Damian Cisło
Wiktoria Dembkowska
Magda Gryśza
Krzysztof Jadłowski
Ivanna Kozachenko
Jakub Krukowski
Katarzyna Kusowska
Grzegorz Legęza
Dorota Mikołajczyk
Natalia Nowackiewicz
Jakub Opala
Zuzanna Panasiuk
Marta Półtorak
Adrian Wojtasik
Natalia Wojturska
Zagórska Aleksandra
Weronika Zielińska
Andżelika Ziółkowska

Stypendia na I rok studiów

Kamila Bała, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Wiktoria Chłopek, studentka architektury, Politechnika Krakowska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Wiktoria Dembkowska, studentka informatyki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Magdalena Gryśza, studentka matematyki, Uniwersytet Warszawski – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Natalia Jankowska, studentka filologii rosyjskiej, Uniwersytet Wrocławski – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Jakub Krukowski, student informatyki, WAT – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Katarzyna Kusowska, studentka zarządzania i inż. produkcji, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Grzegorz Legęza, student informatyki, AGH – 7000 zł – wypłacono 2800 zł

Dorota Mikołajczyk, studentka fizjoterapii, Collegium Medicum UMK – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Jakub Opala, student inżynierii kwantowej, Politechnika Wrocławska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Zuzanna Panasiuk, studentka gastronomii i hotelarstwa, SGGW – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Marta Półtorak, studentka prawa, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Natalia Wojturska, studentka psychologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Weronika Zielińska, studentka inżynierii danych, studentka Politechnika Gdańska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Andżelika Ziółkowska, studentka rachunkowości i finansów biznesu, Uniwersytet Ekonomiczny – 7000 zł – wypłacono 2800 zł

Stypendia na II rok studiów

Katarzyna Cerazy, studentka prawa, Uniwersytet Pedagogiczny – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Krzysztof Czyrkiewicz, student informatyki, Politechnika Krakowska – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Marcin Gulba, student mechaniki i budowy maszyn, Politechnika Świętokrzyska – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Andrzej Kudaj, student prawa i filozofii, Uniwersytet Jagielloński – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Karolina Pasierb, studentka kierunku lekarskiego, Warszawski Uniwersytet Medyczny – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Natalia Rusin, studentka architektury, Politechnika Wrocławska – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Zuzanna Winiarska, studentka architektury, Politechnika Krakowska – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Krzysztof Wszędybył, student finanse i rachunkowość biznesu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – 4500 zł – wypłacono 1500 zł

Stypendia na III rok studiów

Aleksandra Andrzejczak, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Ewa Bilska, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Kinga Kowalik, studentka bezpieczeństwa narodowego, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Beata Posłuszny studentka informatyki, AGH – 4500 zł – wypłacono 1500 zł
Aneta Zachariasz, studentka finansów, inwestycji i rachunkowości oraz matematyki, Uniwersytet Warszawski – 4500 zł – wypłacono 1500 zł

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Bartosz Błachut, student informatyki i systemów informacyjnych, Politechnika Warszawska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Krzysztof Jadłowski, student informatyki, Uniwersytet Wrocławski – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Anna Janowska, studentka teleinformatyki, Akademia Górniczo-Hutnicza – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Mateusz Kochmański, student informatyki, Politechnika Rzeszowska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Antoni Kwietniewski, student cyberbezpieczeństwa, Politechnika Warszawska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Brajan Miśkiewicz, student informatyki, Politechnika Rzeszowska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Paweł Oleniak, student automatyki i robotyki, AGH – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Tomasz Pawlak, student informatyki, Politechnika Warszawska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Karol Radomski, student informatyki, Politechnika Rzeszowska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł
Katarzyna Rembecka, studentka fotoniki Politechnika Warszawska – 7000 zł – wypłacono 2800 zł

Dla Białorusi

Celem programu jest wspieranie inicjatyw, służących budowaniu społeczeństwa otwartego oraz zwiększaniu zaangażowania obywateli w życie publiczne na Białorusi. Organizacjom pozarządowym działającym na Białorusi przyznajemy dotacje na inicjatywy służące: pobudzaniu aktywności obywatelskiej, szczególnie ludzi młodych, przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierównościami, poszerzaniu dostępu do niezależnej informacji.

Większość projektów wspieranych przez nas w 2019 roku dotyczyła zwiększania aktywności obywatelskiej, w tym zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej m.in. poprzez organizację konsultacji społecznych, wypracowywanie i przekazywanie władzom lokalnym społecznych postulatów dotyczących np. zagospodarowania przestrzeni publicznej, wprowadzenia proekologicznych rozwiązań w zakresie mobilności miejskiej, ochrony praw zwierząt. Wspieraliśmy też działania nastawione na kształtowanie postaw obywatelskich wśród młodzieży, a także przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości nauczania w szkole i na uczelniach wyższych oraz rozwój niezależnej działalności edukacyjno-kulturalnej. Finansowaliśmy działania skierowane do nowego pokolenia działaczy społecznych oraz wykorzystania nowych metod i technologii w pracach organizacji społecznych.

Wspieraliśmy działania promujące równość płci i zaangażowanie kobiet w życie społeczne, kształtujące postawy tolerancji wobec innych i przeciwdziałające dyskryminacji grup szczególnie narażonych na wykluczenie.

Kontynuowaliśmy wsparcie inicjatyw zwiększających dostęp obywateli do niezależnej informacji: przekazywaliśmy dotacje na prowadzenie portali i pism internetowych, współpracę mediów z organizacjami społecznymi, podnoszenie kwalifikacji zawodowych dziennikarzy i ludzi mediów, działania na rzecz obrony wolności słowa.

Dla przedstawicieli białoruskich organizacji społecznych zorganizowaliśmy szkolenie na temat roli animatora społecznego oraz narzędzi diagnozy lokalnej w przygotowaniu działań odpowiadających na potrzeby mieszkańców oraz wizytę studyjną w Polsce, podczas której przedstawione były dobre praktyki w angażowaniu mieszkańców do działania na rzecz lokalnej wspólnoty.

Ze względu na sytuację społeczno-polityczną na Białorusi nie publikujemy listy przyznanych dotacji.

Dotacje	2 010 454,89 zł
Spotkania, konferencje, eksperci monitoring	19 596,52 zł
Koszty realizacji	261 523,75 zł
Razem koszty programu	2 291 575,16 zł

Warszawskie Biuro ECFR

Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych jest częścią pan-europejskiego think tanku działającego od 2007 w siedmiu stolicach Unii Europejskiej. Celem ECFR jest prowadzenie badań i animowanie rzeczowej debaty o sprawach międzynarodowych oraz promowanie spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej. ECFR wydaje corocznie kilkanaście publikacji na tematy związane z polityką zagraniczną Unii Europejskiej, przygotowuje raporty i analizy, organizuje konferencje i debaty publiczne, seminaria i dyskusje eksperckie.

W 2019 roku działalność ECFR koncentrowała się na prowadzeniu debaty o nastrojach społecznych w Europie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego i ich konsekwencjach dla polityki zewnętrznej UE. Dużo uwagi poświęcono również poszukiwaniu sposobów na obronę i reformę liberalnego porządku międzynarodowego oraz sąsiedztwu europejskiemu, a w szczególności Zachodnim Bałkanom, Rosji i Ukrainie. Warszawskie Biuro ECFR, podobnie jak w poprzednich latach, wspierało działalność analityczną ECFR w aspektach dotyczących Polski i regionu Europy Środkowo-Wschodniej, upowszechniając analizy i rekomendacje przygotowane przez ekspertów ECFR, organizując spotkania, zarówno w formule publicznych debat otwartych dla szerszej publiczności, jak i zamkniętych spotkań eksperckich poświęconych polityce zagranicznej dla przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, instytucji państwowych, środowisk eksperckich, akademickich i biznesowych.

Najważniejszym wydarzeniem organizowanym przez Warszawskie Biuro ECFR była czwarta edycja konferencji **Świat pod Lupą. Warszawskie Spotkania Międzynarodowe** (29–30 listopada), przygotowana we współpracy z Fundacją Heinricha Bölla, Urzędem m.st. Warszawa oraz Uniwersytetem Warszawskim, przy wsparciu finansowanym firmy Orange. W serii debat publicznych o polityce międzynarodowej, problematyce rozwoju miast, nowych technologiach oraz o wyborach do Parlamentu Europejskiego, które odbywały się w Collegium Politicum Uniwersytetu Warszawskiego wzięło udział ponad 200 osób. Współorganizatorami poszczególnych sesji byli: Kolegium Europy Wschodniej, Global.lab i United Nations Association Poland.

Innym, ważnym wydarzeniem była konferencja ekspercka **Nowy multilateralizm w światowej gospodarce** organizowana we współpracy z Ambasadą Japonii w Warszawie. Jej tematem były przemiany światowej gospodarki i reformy instytucji multilateralnych, które ją regulują. Poszczególne sesje zostały poświęcone przyszłości handlu międzynarodowego ze szczególnym uwzględnieniem umowy handlowej UE-Japonia, kierunkom w pomocy rozwojowej oraz tzw. piątej rewolucji przemysłowej, rozwojowi sztucznej inteligencji i ochronie danych osobowych. Konferencja została zakończona debatą publiczną o przyszłości Światowej Organizacji Handlu i – szerzej – multilateralnego reżimu handlowego.

Deбаты i seminaria

W ramach regularnej działalności polegającej na upowszechnianiu badań i wiedzy eksperckiej Warszawskie Biuro ECFR zorganizowało w 2019 roku szereg debat publicznych i seminariów zamkniętych dla polskich dyplomatów i ekspertów, służących wymianie poglądów i prezentacji wyników pracy ECFR z udziałem analityków ECFR.

22 stycznia we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera zorganizowaliśmy seminarium **Podzieleni? Bezpieczeństwo w Europie Środkowej i Wschodniej w erze Trumpa** o bezpieczeństwie międzynarodowym w Europie Środkowej i Wschodniej. W seminarium udział wzięli eksperci i urzędnicy MSZ z krajów regionu, a mówcami byli: Iulian Fota, wykładowca Narodowej Akademii Wywiadu w Bukareszcie, Juraj Krupa, dyrektor programu Obronność i Bezpieczeństwo Słowackiego Instytutu Polityki Bezpieczeństwa, Olaf Wientzek, koordynator ds. polityki europejskiej w Fundacji Konrada Adenauera, Justyna Gotkowska, koordynatorka projektu Bezpieczeństwo i obronność w Europie Północnej w Ośrodku Studiów Wschodnich, Riina Kaljurand, radczynie w departamencie strategii polityki zagranicznej MSZ Estonii, Christoph Schwegemann, starszy doradca ds. obronności w departamencie strategii polityki zagranicznej MSZ Niemiec, i Martin Svarovsky z departamentu strategii polityki zagranicznej MSZ Czech. Po seminarium odbyła się debata publiczna **W poszukiwaniu bezpieczeństwa: Europa Środkowa** na ten sam temat z udziałem panelistów: Bartosza Cichockiego, podsekretarza stanu w MSZ Polski, Riiny Kaljurand z MSZ Estonii, J.E. Rolfa Nikela, ambasadora Niemiec w Warszawie i Gustava Gressela, starszego analityka ECFR.

5 kwietnia przygotowaliśmy spotkanie o sytuacji społecznej i politycznej na Zachodnich Bałkanach przed szczytem procesu berlińskiego w Warszawie. Na spotkaniu swoje tezy dotyczące protestów społecznych i trendów migracyjnych w regionie zaprezentowała Alida Vračić, dyrektorka bośniackiego think-tanku Populari, ekspertka ECFR oraz Adnan Ćerimagić, analityk European Stability Initiative.

12 kwietnia zorganizowaliśmy na Wydziale Nauk Politycznych i Stosunków międzynarodowych debatę publiczną **Kto porwie Europę? Nadzieje i obawy przed wyborami do PE**, na której przedstawiliśmy wyniki badań opinii publicznej w państwach członkowskich UE przeprowadzonych w ramach projektu Unlocking Europe's Majority. W panelu wzięli udział: Iwan Krastev, prezes Centrum Strategii Liberalnych, członek zarządu ECFR, Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, dyrektorka forumIdei Fundacji Batorego oraz Sławomir Sierakowski, publicysta, dziennikarz i współzałożyciel Krytyki Politycznej.

17 kwietnia wspólnie z ambasadą Estonii zorganizowane zostało spotkanie **W poszukiwaniu nowych koalicji w EU-27: Polska a współpraca Nordycko-Bałtycka**, poświęcona współpracy w basenie Morza Bałtyckiego, w którym udział wzięli polscy eksperci i urzędnicy oraz dyplomaci z Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Szwecji i Danii. Punktem wyjścia dla dyskusji był raport **The Nordic-Baltic Region in the EU 27 – Time for New Strategic Cooperation**, zaprezentowany przez jego autorki, Kristi Raik i Piret Kuusik z Estońskiego Instytutu Polityki Zagranicznej, oraz dane EU Coalition Explorer, zaprezentowane przez Josepha Janninga, dyrektora Berlińskiego Biura ECFR.

Warszawskie Biuro ECFR było organizatorem jednego z paneli podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach odbywającego się w dniach 13–15 maja. W dyskusji **Europa, co dalej? Strategiczne wyzwania** udział wzięli: Christine Bosse, prezeska PLANBørnefonden i Duńskiego Ruchu Europejskiego; prezeska Bank Nordic, Tele Post Greenland i Nunaoil; członkini zarządu Allianz i Assistansbolaget, Anna Diamantopolou, przewodnicząca „DIKTIO” Network for Reform in Greece and Europe, Komisarz EU ds. Zatrudnienia i spraw społecznych w latach 1999–2004, Ana Palacio, była minister spraw zagranicznych Hiszpanii, oraz Konrad Szymański, sekretarz stanu ds. europejskich w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

26 maja zorganizowaliśmy w Warszawie wieczór wyborczy dla przedstawicieli korpusu dyplomatycznego i środowisk eksperckich, a 11 czerwca, wspólnie z Fundacją im. Heinricha Bölla, debatę **Parlament Europejski – jak bardzo europejski?** poświęconą analizie wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego, wspartej wynikami badań opinii publicznej przed i po wyborach przeprowadzonymi w ramach projektu Unlocking European Majority. W dyskusji udział wzięli: Michał Boni, europoseł VIII kadencji, Susi Dennison, dyrektorka programu European Power w ECFR, Wawrzyniec Smoczyński, dziennikarz i założyciel Polityka Insight, oraz Ewa Sufin-Jacquemart, polityczka polskich Zielonych.

1 lipca zorganizowaliśmy debatę publiczną **Po rozwodzie: Jak ułożyć na nowo stosunki Europy z Rosją?** poświęconą przyszłości polityki UE i jej państw członkowskich wobec Rosji. W debacie udział wzięli: Hans-Peter Hinrichsen, kierownik wydziału Rosji, Białorusi, Ukrainy, Mołdawii i Partnerstwa Wschodniego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Niemiec, Kadri Liik, starsza analityczka ECFR oraz Marek Menkiszak, kierownik zespołu rosyjskiego w Ośrodku Studiów Wschodnich.

1 października odbyła się debata publiczna **Gambit ukraiński – Nadzieje i zagrożenia prezydentury Zełenskiego**, o perspektywach reform na Ukrainie oraz polityce UE i jej państw członkowskich wobec Ukrainy i konfliktu ukraińsko-rosyjskiego. W dwóch panelach udział wzięli: Gustav Gressel, analityk i p.o. dyrektora programu Wider Europe w ECFR, Tadeusz Iwański, starszy specjalista w zespole Ukrainy, Białorusi i Mołdawii w Ośrodku Studiów Wschodnich, Tetiana Shevchuk, radczyni prawna i menedżerka projektów w Centrum Akcji Antykorupcyjnej (AntAC) w Kijowie, Katarzyna Pelczyńska-Nałęcz, dyrektorka forumIdei Fundacji Batorego, Viktor Andrusiv, dyrektor wykonawczy Ukraińskiego Instytutu Przyszłości w Kijowie oraz Nicolas Delacoste, zastępca dyrektora departamentu ds. Europy Kontynentalnej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Francji.

30 października w Pradze zorganizowaliśmy, przy wsparciu MSZ Czech, spotkanie Grupy Refleksji V4+DE poświęcone przyszłości Partnerstwa Wschodniego, w którym udział wzięli urzędnicy MSZ i eksperci z krajów Grupy Wyszehradzkiej oraz Niemiec.

6 listopada w gronie ekspertów Fundacji Bertelsmanna, polskich dyplomatów, urzędników i ekspertów zajmujących się sąsiedztwem UE dyskutowaliśmy o **geopolityce w sąsiedztwie UE i kluczowych graczach w regionie Morza Kaspijskiego i Czarnego**.

12 grudnia zorganizowaliśmy debatę publiczną **Jak Europa może bronić liberalnego porządku międzynarodowego**, poświęconą możliwym działaniom UE i koalicjom, które mogą wzmocnić instytucje multilateralne. Udział wzięli: Jerzy Burski, dyrektor Departamentu Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Anthony Dworkin, starszy analityk w ECFR i Teija Tiilikainen, dyrektorka European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats, była sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Finlandii. Punktem wyjścia do dyskusji był raport Anthony'ego Dworkina **Three Crises and an Opportunity: Europe's Stake in Multilateralism**.

W 2019 roku program prowadzony był ze środków Fundacji oraz środków przekazanych na działanie Biura przez ECFR Londyn, a także z darowizn Orange Polska S.A. i Fundacji Konrada Adenauera.

Koszty programu	491 939,47 zł
-----------------	---------------

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom zajmuje się współpracą ze specjalistami w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Wschodniej. W naszych szkoleniach uwzględniamy również tematykę przemocy domowej i różnych przejawów agresji, często współwystępujących w rodzinach i środowiskach nadużywających alkoholu i narkotyków. Jednym z ważnych kierunków naszych działań jest tworzenie i doskonalenie programów terapii dla osób uzależnionych przebywających w zakładach karnych. Współpracujemy ze służbą penitencjarną w Polsce, organizując staże dla pracowników więziennictwa w oddziałach „Atlantis” m.in. w Warszawie, Barczewie i Grudziądzu. Wspieramy publikacje popularyzujące wiedzę o uzależnieniach i metodach terapii opartych na partnerstwie profesjonalistów z grupami wzajemnej pomocy takimi jak AA czy Al-Anon. Od kilku lat współorganizujemy szkolenia specjalistyczne w dziedzinie terapii uzależnień dla polskich terapeutów pracujących ze środowiskami polonijnymi w Europie Zachodniej.

Seminaria w Polsce

W 2019 roku zorganizowaliśmy 2 seminaria międzynarodowe w Polsce. Na pierwszym szkoleniu dla uczestników z krajów regionu zajmowaliśmy się terapią uzależnień według Modelu Minnesota opartym na współdziałaniu profesjonalnych terapeutów z grupami wsparcia (AA, NA, Al-Anon). Drugie szkolenie regionalne poświęcone było zapobieganiu uzależnieniom i przemocy domowej oraz prowadzeniu programów re-edukacji dla sprawców przemocy. Wzięliśmy również udział w seminarium na temat przemocy wobec kobiet zorganizowanym przez Klub Soroptimist w Warszawie.

Seminaria za granicą

Zorganizowaliśmy 19 seminariów i warsztatów nt. terapii i profilaktyki uzależnień oraz zapobiegania przemocy (Ukraina, Białoruś, Bułgaria, Estonia, Gruzja, Irlandia, Niemcy).

Praktyki i staże

Jedenaścioro terapeutów uzależnień (z Ukrainy, Łotwy i Gruzji) odbyło staże w Zakładzie Karnym w Barczewie na oddziale terapii alkoholików „Atlantis”, w Ośrodku Profilaktyki Uzależnień „Preventus” w Tallinie oraz w ośrodku terapii uzależnień „Doroha” we Lwowie.

Konferencje

Wzięliśmy udział w dorocznej konferencji Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Zakopanem na temat znaczenia mediacji w sądowych sprawach rodzinnych oraz w XI Ogólnopolskim Kongresie Kobiet w Warszawie. Uczestniczyliśmy też w międzynarodowym sympozjum Polskiej Sieci Polityki Narkotykowej w Warszawie m.in. na temat zastosowania preparatów z konopi indyjskich w leczeniu traumy, uzależnień i depresji.

Publikacje

Wydaliśmy dwa numery Biuletynu ArkA o uzależnieniach w języku polskim (numer 59 i 60) oraz sfinansowaliśmy tłumaczenie i wydanie w języku gruzińskim podręcznika do prowadzenia programów ze sprawcami przemocy Dariusza Skowrońskiego i Agaty Skorupskiej oraz poradnika dla kobiet **Podnieś głowę** Ewy Woydyłło.

Program finansowany był z dotacji Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego.

Koszty programu	1 034 613,63 zł
-----------------	-----------------

Streszczone sprawozdanie finansowe

Wprowadzenie

Podstawą streszczonego sprawozdania finansowego Fundacji im. Stefana Batorego jest sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r. przygotowane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późniejszymi zmianami), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Streszczone sprawozdanie finansowe zawiera bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 r., rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów. Sprawozdanie to nie zawiera zestawienia zmian w funduszu własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, opisu znaczących zasad rachunkowości i innych informacji i objaśnień wymaganych przez Ustawę o Rachunkowości, wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze oraz inne obowiązujące przepisy. W związku z powyższym, w celu uzyskania pełnego zrozumienia sprawozdania finansowego, streszczone sprawozdanie finansowe należy czytać łącznie z rocznym sprawozdaniem finansowym, z którego streszczone sprawozdanie finansowe zostało wyodrębnione.

Dotacje i darowizny (w PLN)

Fundacja Społeczeństwa Otwartego, Zug, Szwajcaria	2 276 310,00
Wpłaty 1% podatku od osób fizycznych	1 586 611,43
Instytut Społeczeństwa Otwartego, Budapeszt, Węgry	1 235 747,50
Fundacja Promocji Społeczeństwa Otwartego, Nowy Jork, USA	1 141 140,00
European Center for Foreign Relations, Londyn, Wielka Brytania	463 683,79
Darowizny od osób fizycznych	403 566,38
Friends of Stefan Batory Foundation, Boston, USA	216 300,00
Polska Rada Biznesu, Warszawa	200 000,00
Fundacja Odrodzenie, Kijów, Ukraina	197 536,30
Transparency International, Berlin, Niemcy	124 284,74
Grupa Pracuj S.A., Warszawa	100 000,00
Orange Polska SA, Warszawa	50 000,00
Finput Sp. z o.o., Warszawa	36 129,00
Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, Warszawa	27 000,00
Fundacja im. Konrada Adenauera, Warszawa	13 505,23
Inne (darowizny od firm, zwroty kosztów podróży)	33 486,60
Razem	8 105 300,97

Koszty (w PLN)

Programy	11 691 071,23
Zwroty dotacji udzielonych w latach poprzednich	(80 967,40)
Administracja (w tym koszty utrzymania budynku oraz koszty promocji i fundrasingu)	3 247 650,37
Amortyzacja	729 459,72
Razem	15 587 213,92

Koszty programowe (w PLN)

Programy dotacyjne	6 364 521,92
Demokracja w Działaniu	3 191 452,55
Aktywni Obywatele	281 750,68
Dla Białorusi	2 311 970,63
Fundusze Powierzone	579 348,06
Programy operacyjne	5 326 549,31
ForumIdei	2 181 311,13
Masz Głos, Masz Wybór	1 618 685,09
Warszawskie Biuro ECFR	491 939,47
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	1 034 613,63
Razem	11 691 071,23

Bilans na dzień 31 grudnia 2019

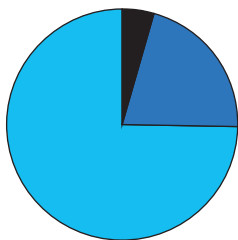
	AKTYWA	Stan w zł na dzień	
		31.12.2018	31.12.2019
A	Aktywa trwałe	61 512 495,01	90 150 852,79
I	Wartości niematerialne i prawne	8 290,60	1 120,37
II	Rzeczowe aktywa trwałe	17 926 700,41	17 339 844,97
	– grunty – prawo użytkowania wieczystego gruntu	3 450 805,08	3 450 805,08
	– budynek	14 384 388,96	13 724 400,60
	– urządzenia techniczne, maszyny i inne	91 506,37	164 639,29
III	Inwestycje długoterminowe – długoterminowe aktywa finansowe	35 539 235,00	72 809 887,45
B	Aktywa obrotowe	138 204 828,76	114 510 734,64
I	Należności krótkoterminowe	400 368,80	3 066 152,85
	– należności z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty do 12 miesięcy	151 794,37	107 710,65
	– inne	248 574,43	2 958 442,20
II	Inwestycje krótkoterminowe	137 790 428,15	111 408 570,12
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	137 790 428,15	111 408 570,12
	a) w pozostałych jednostkach	124 757 377,60	109 078 288,13
	– obligacje, lokaty, jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	124 757 377,60	109 078 288,13
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	13 033 050,55	2 330 281,99
	– kasa i rachunki bankowe	3 627 792,74	2 172 911,89
	– inne środki pieniężne (lokaty)	9 405 257,81	157 370,10
III	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14 031,81	36 011,67
	Aktywa razem	199 717 323,77	204 661 587,43

Bilans na dzień 31 grudnia 2019 (c.d.)

	PASYWA	Stan w zł na dzień	
		31.12.2018	31.12.2019
A	Fundusze własne	196 082 401,45	200 315 102,95
I	Fundusz statutowy	199 290 165,25	196 388 807,89
	- z rozliczenia wyniku finansowego	199 131 659,73	196 225 496,06
	- fundusz założycielski	158 505,52	163 311,83
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	(2 889 145,32)	2 991 736,78
III	Zysk z lat ubiegłych	11 724 641,24	2 587 545,19
IV	Zysk/strata netto	(12 043 259,72)	(1 652 986,91)
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	3 634 922,32	4 346 484,48
I	Zobowiązania długoterminowe	269 169,82	413 772,15
II	Zobowiązania krótkoterminowe	3 273 932,50	1 234 520,33
1	- wobec pozostałych jednostek	3 079 842,55	1 024 318,91
	- z tytułu grantów	2 287 151,00	595 619,54
	- inne zobowiązania finansowe	27 493,31	9 885,53
	- z tytułu dostaw towarów i usług do 12 miesięcy	375 880,98	165 743,34
	- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	214 953,46	155 634,87
	- z tytułu wynagrodzeń	161 900,70	85 275,74
	- zobowiązania inne	12 463,11	12 159,89
2	- fundusze specjalne	194 089,95	210 201,42
II	Rozliczenia międzyokresowe	91 820,00	2 698 192,00
	Pasywa razem	199 717 323,77	204 661 587,43

Struktura kosztów Fundacji

Struktura kosztów

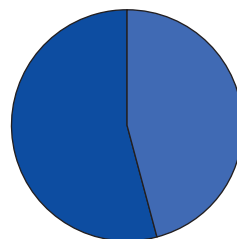

74,48%
koszty programowe

20,84%
koszty administracyjne

4,68%
koszty amortyzacji

Struktura kosztów programowych

54,12%
programy dotacyjne

45,88%
programy operacyjne

Rachunek zysków i strat sporządzony za okres od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku (wariant kalkulacyjny)

	Wyszczególnienie	Dane w zł za rok	
		2018	2019
A	Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej, w tym:	10 890 983,14	10 068 537,79
	przychody z nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	7 882 726,30	8 105 300,97
	pozostałe przychody określone statutem	3 008 256,84	1 963 236,82
B	Koszty podstawowej działalności operacyjnej	16 507 782,44	11 610 103,83
	koszty nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	16 507 782,44	11 610 103,83
C	Zysk/(strata) brutto z podstawowej działalności operacyjnej (A-B)	(5 616 799,30)	(1 541 566,04)
D	Koszty ogólnego zarządu	3 693 926,09	3 977 110,09
E	Strata z podstawowej działalności operacyjnej (C-D)	(9 310 725,39)	(5 518 676,13)
F	Pozostałe przychody operacyjne	4 305,24	79 772,85
G	Pozostałe koszty operacyjne	6 348,23	55 978,77
H	Strata z działalności operacyjnej (E+F-G)	(9 312 768,38)	(5 494 882,05)
I	Przychody finansowe	3 303 068,67	3 996 791,31
	dywidendy i udziały w zyskach	270 203,45	468 114,86
	odsetki	312 266,29	2 206 636,62
	zysk ze zbycia inwestycji	-	742 518,80
	inne	2 720 598,93	579 521,03
J	Koszty finansowe	6 025 764,01	134 916,17
	odsetki	135,00	83,02
	strata ze zbycia inwestycji	5 787 535,53	-
	inne	238 093,48	134 833,15
K	Zysk/(strata) z działalności statutowej (H+I-J)	(12 035 463,72)	(1 633 006,91)
L	Podatek dochodowy	7 796,00	19 980,00
M	Zysk/(strata) netto (K-L)	(12 043 259,72)*	(1 652 986,91)*

* Wynik ujemny spowodowany jest tym, że działalność statutowa Fundacji od 2018 roku finansowana jest nie tylko z bieżących przychodów, ale również dochodów z lat ubiegłych zgromadzonych w funduszu statutowym.

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta na temat streszczonego sprawozdania finansowego

Grant Thornton Frąckowiak
Sp. z o.o. sp. k.
ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E
61-131 Poznań
Polska

T +48 61 62 51 100
F +48 61 62 51 101
www.GrantThornton.pl

Dla Rady Fundacji im. Stefana Batorego

Opinia

Streszczone sprawozdanie finansowe, które zawiera wprowadzenie, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 roku, rachunek zysków i strat za rok zakończony w tym dniu oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów, zostało uzyskane ze zbadanego sprawozdania finansowego Fundacji im Stefana Batorego z siedzibą w Warszawie przy ul. Sapieżyńskiej 10A (Fundacja) za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku.

Naszym zdaniem, załączone streszczone sprawozdanie finansowe jest spójne, we wszystkich istotnych aspektach, ze zbadanym sprawozdaniem finansowym, zgodnie z zasadami sporządzenia opisanymi we wprowadzeniu do streszczonego sprawozdania finansowego.

Streszczone sprawozdanie finansowe

Streszczone sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich ujawnień wymaganych przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 roku poz. 351, z późniejszymi zmianami), wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze oraz inne obowiązujące przepisy prawa zastosowane przy sporządzaniu zbadanego sprawozdania finansowego Fundacji. Zapoznanie się ze streszczonym sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem biegłego rewidenta na jego temat nie zastępuje zapoznania się ze zbadanym sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem biegłego rewidenta na jego temat.

Zbadane sprawozdanie finansowe i nasze sprawozdanie na jego temat

Wyraziliśmy niezmodyfikowaną opinię na temat zbadanego sprawozdania finansowego w naszym sprawozdaniu z badania z dnia 29 kwietnia 2020 roku.

Odpowiedzialność Zarządu za streszczone sprawozdanie finansowe

Zarząd Fundacji jest odpowiedzialny za sporządzenie streszczonego sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami sporządzenia opisanymi we wprowadzeniu do streszczonego sprawozdania finansowego.

Audit – Podatki – Outsourcing – Doradztwo
Member of Grant Thornton International Ltd

Grant Thornton Frąckowiak spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. Firma audytorska nr 3654.
Komplementariusz: Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. Zarząd komplementariusza: Tomasz Wróblewski – Prezes Zarządu, Dariusz Bednarski – Wiceprezes Zarządu,
Jan Letkiewicz – Wiceprezes Zarządu. Adres siedziby: 61-131 Poznań, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E. NIP: 778-14-76-013, REGON: 301591100.
Rachunek bankowy: 05 1090 1359 0000 0001 1915 7406. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy, nr KRS 0000369868.

Grant Thornton

An instinct for growth™

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym, czy streszczone sprawozdanie finansowe jest spójne, we wszystkich istotnych aspektach, ze zbadanym sprawozdaniem finansowym, na podstawie naszych procedur przeprowadzonych zgodnie z Krajowym Standardem Badania 810 (Z) „Zlecenia sporządzenia sprawozdania na temat streszczonego sprawozdania finansowego” w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 810 (zmienionego), przyjętego uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3430/52a/2019 z dnia 21 marca 2019 roku.

Paweł Zaczyński

Biegły Rewident nr 13290

Kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie w imieniu
Grant Thornton Frąckowiak Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.,
Poznań, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E, firma audytorska nr 3654

Warszawa, 29 kwietnia 2020 roku.

Fundacja im. Stefana Batorego

ul. Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. 48 22 536 02 00

fax 48 22 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl